

PÄÄTÖS

Nro 33/2014/1

Dnro ISAVI/7/04.08/2013

Annettu julkipanon jälkeen
30.4.2014

ASIA Ventosuon turvetuotannon ympäristölupa, Pielavesi

HAKIJA Vapo Oy
PL 22
40101 JYVÄSKYLÄ

HAKEMUS

Vapo Oy on 12.2.2013 aluehallintovirastoon saapuneella ja 2.7.2013 täydentämälään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Ventosuon 33 hehtaarin suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Pielaveden kunnassa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 ha. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset sekä alueen sijainti ja kaavoitustilanne

Turvetuotannolle Ventosuolla ei ole aikaisempaa lupaa.

Ventosuo sijaitsee Pielaveden kunnassa noin 17 kilometriä kuntakeskuksesta pohjoiseen ja 26 kilometriä lsalimesta lounaaseen. Haettu tuotantoala sijaitsee hakijan omistamalla tilalla Suontaus (595-411-10-65).

Ympäristöministeriön 7.12.2011 vahvistamassa ja 22.3.2013 lainvoiman saaneessa Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2030 Ventosuon kohdalla ei ole aluevarauksia. Ventosuosta noin kaksi kilometriä etelään/lounaaseen on merkitty Kuivastensuon turvetuotantoalue (EO1 720). Ventosuosta luoteeseen noin 1,6 kilometrin etäisyydellä sijaitseva Lapinsuo (EO1 736) ja noin viiden kilometrin päässä lounaassa sijaitseva Soidinsuo (EO1 702) on merkitty turvetuotantoon soveltuviksi alueiksi. Ventosuon

pohjoispuolella noin kolmen kilometrin etäisyydellä sijaitseva, vanhojen metsien suo-
jeluhjelmaan kuuluva Valkeiskylän ja Ventojoen metsät on merkitty maakuntakaa-
vaan suojelualuumerkinnällä (SL 547).

Hankealueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Sulkavanjärvelle, jon-
ne suunnitellun turvetuotantoalueet vedet Ventojokea pitkin johtuisivat, on Kiuruve-
den puolella laadittu rantaosayleiskaava. Kaava on hyväksytty kaupunginvaltuustos-
sa. 20.6.2011, mutta siitä tehdyt valitukset ovat käsiteltävänä korkeimmassa hallinto-
oikeudessa, eikä kaava siis ole lainvoimainen.

Hakija on tehnyt ojasopimukset laskuojan käytöstä ja perkauksesta pintavalutusken-
tältä Ventojokeen tilojen Takapalsta (595-411-32-1) ja Multakangas (595-411-33-1)
kanssa.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Ventosuo on uusi tuotantoalue, jonka tuotantopinta-ala on 33 hehtaaria, mihin sisäl-
tyy tuotettavaa auma-aluetta 2,7 hehtaaria. Tukikohta sijaitsee tuotantoalueen poh-
joisosassa.

Toiminta käsittää kuntoonpano-, tuotanto- ja jälkihoitovaiheen. Kuntoonpanovaihe
kestää 1–3 vuotta ja tuotantovaihe 25–35 vuotta.

Kuntoonpanovaiheentyöt tehdään seuraavassa järjestyksessä: eristysojat ja paloal-
taat, vesiensuojelurakenteet, lasku- ja kokoojaojat ja reuna- ja sarkaojat. Sarkaojitus
tehdään 20 metrin välein. Sarkojen pintakerros puuaineksineen jyrsitään, asennetaan
päisteputket ja sarkaojapidättimet sekä kaivetaan sarkaojien lietesyvennykset. Lo-
puksi sarat muotoillaan kunnostusruuville tuotantokuntoon, kunnostetaan sarkaojat ja
rakennetaan aumapaikat. Tarpeettoman kuormituksen välttämiseksi työt pyritään te-
kemään mahdollisimman vähävetisinä aikoina. Routakerrosta hyödynnetään suon ve-
tisimpien osien kuntoonpanossa.

Tuotanto Ventosuolla on jyrsinpolttoturvetta ja alkuvuosina myös ympäristöturvetta
mekaanisella kokoojavaunulla. Keskimääräinen vuosituotantomäärä on noin 15 000
kuutiometriä päätuotetta jyrsinpolttoturvetta. Kysynnän mukaan tuotetaan myös pala-
turvetta.

Turvetuotannon loputtua alue siistitään ja tarpeettomat rakenteet ja rakennelmat pois-
tetaan alueelta. Yhtiö kunnostaa omistamansa alueen uuteen maankäyttöön mahdol-
lisimman pian toiminnan päättymisestä. Tuotannosta poistuneiden alueiden vedet
johdetaan vesiensuojelurakenteiden kautta viranomaisten määräämän ajan. Jälki-
käyttömuotoina tulevat kysymykseen esimerkiksi metsittäminen tai viljely.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Turvetuotantoalueen kuivatusvedet käsitellään niin sanotun perustason rakenteiden
lisäksi ojittamattomalle suoalueelle tehtävällä pintavalutuskentällä. Vedet johdetaan
kentälle paineputkessa pumppausta käyttäen ympärivuotisesti. Puhdistetut kuivatus-

vedet johdetaan laskuojaa myöten Ventojokeen, jossa matkalla on kuiviona Pieni Sulkavanjärvi, ja edelleen Sulkavanjärven Mustikkalahteen (Joensuu), jonne tuotantoalueelta on matkaa noin 14 kilometriä.

Pintavalutus Kentän koko on 1,8 hehtaaria, mikä on 5,5 % valuma-alueesta. Pintavalutus Kentän alue on suotyypiltään puutonta lyhytkorsinevan muuttumaa (LkNmu), mutta sen vesitalouden muutokset ovat varsin vähäiset. Oligotrofisen nevapinnan valtalaji on rämerahkasammal. Alueella kasvaa runsaasti myös tupasvillaa, vaivaiskoivua, vaiveroa, suokukkaa, punarahkasammalta, rahkasaraa ja suonihuopasammalta.

Pintavalutus Kentän turvepaksuus on keskimäärin 1,2 metriä Hakemuksessa ei tietoja ole turvelajeista eikä turpeen maatuneisuusasteesta. Kentän leveyden ja pituuden suhde on noin 1:3.

Pintavalutus Kentältä Ventojokeen johtava laskuoja on noin 210 metrin pituinen käytössä oleva metsäoja, jonka käytöstä, perkauksesta ja kunnossapidosta hakija on tehnyt sopimukset maanomistajien kanssa.

Ventosuon turvetuotantoalueen alla olevassa taulukossa esitetty kuormitus on arvioitu Pöyry Oy:n vuonna 2012 valmistuneen raportin ”Turvetuotantoalueiden vesistökuormituksen arviointi, Vedenlaatu- ja kuormitustarkastelu vuosien 2003–2011 tarkkailuaineistojen perusteella” Itä-Suomen alueen ympärivuotisten pintavalutus Kentäl- listen tarkkailusoiden ominaiskuormituslukujen perusteella.

	Brutto				Netto			
	kiintoaine kg/v	kok.P kg/v	kok. N kg/v	COD _{Mn} kg/v	kiintoaine kg/v	kok.P kg/v	kok. N kg/v	COD _{Mn} kg/v
kuntoonpano 1. ojitusvuosi kuntoonpanoa seuraavat vuodet	1 385	19,3	337	10 624	964	14,5	229	1 084
seuraavat vuodet	927	13,2	229	7 082	638	9,6	157	723
tuotantovaihe	843	7,2	229	5 023	530	3,6	145	602

Turvetuotannon nettokuormitusta arvioitaessa on kokonaiskuormituksesta (brutto) vähennetty ns. taustahuuhtouma (ojittamattoman alueen ja ojitetun metsäalueen kuormitukset), jolloin nettokuormitus kuvaa turvetuotannon aikaansaamaa laskennallista kuormituslisäystä.

Ventosuon arvioitu nykyinen nettovuosikuormitus on 108 kilogrammaa kiintoainetta, yksi kilogramma fosforia ja 20 kilogrammaa typpeä. Turvetuotantovaiheessa nettokuormitus viisinkertaistuisi kiintoaineen, 3,5-kertaistuisi fosforin ja seitsenkertaistuisi typen osalta.

Hakijan tiedossa ei ole muita Sulkavanjärveen vetensä johtavia turvetuotantoalueita.

Pintavalutus Kentän puhdistusteho ja/tai kuormitusrajat

Aluehallintoviraston pyytämää esitystä kuormitusrajoista ja/tai puhdistustehosta hakija ei ole katsonut tarpeelliseksi esittää, koska pintavalutus Kenttä suunnitellaan toteuttavaksi yli suositusten mitoitettulle (5,5 % valuma-alueesta) ojittamattomalle suolle perustettavalle pintavalutus Kentälle.

Läheisen Kuivastensuon turvetuotantoalueen ympäristöluvassa on annettu määräys, jonka mukaan pintavalutuskentän puhdistustehon on vuosikeskiarvona oltava vähintään seuraava:

	Puhdistusteho %
Kiintoaine	50
Kokonaisfosfori	50
Kokonaistyyppi	20

Nämä raja-arvot perustuvat Kuivastensuon nykyisen hyvin toimivan kentän mitattuihin tuloksiin ja ne on siellä saavutettu. Hakijan mielestä vaatavuustaso on kuitenkin korkea, yleensä päätöksissä on annettu raja-/tavoitearvot tasolle:

	Puhdistusteho %
Kiintoaine	50
Kokonaisfosfori	30–40
Kokonaistyyppi	20–30

Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeessa (20.3.2013) mainitaan, että keskimääräiset ojittamattomilla pintavalutuskentillä saavutetut poistumat ovat tutkimusten mukaan roudattomana kautena olleet seuraavat: kiintoaine 55–70 %, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}) 4–20%, kokonaisfosfori 50–60 % ja kokonaistyyppi 30–50 %. Pintavalutuskenttä toimii parhaiten kesällä, jolloin sillä tapahtuvat biologiset prosessit ovat tehokkaimmillaan. Samassa ohjeessa mainitaan, että tarkkailutulosten mukaan ojittamattomien pintavalutuskenttien kiintoaineen reduktiot ovat keskimäärin olleet 62–89 %, kokonaisfosforin 16–74 % ja kokonaistyyppien 21–58 %.

Ventonsuon pintavalutuskentän hakija arvioi toimivan hyvin, sillä kyseessä on yli suositusten mitoitettu pintavalutuskenttä ja kyseessä on ojittamaton kenttä.

Pöly, melu ja liikenne

Turvetuotannon pölypäästöjen määrään vaikuttavat turpeen kosteus, maatuneisuus, hiukkaskoko, tuotantomenetelmä ja tuulen voimakkuus. Suurimmat pölypäästöt ajoittuvat turpeen keräys- ja aumausvaiheisiin, jolloin käsitellään kuivaa turvetta. Suurimmat päästöt työtuntia kohden aiheutuvat kuormauksesta hakumenetelmällä ja turpeen käännoistä. Nykyaikaisella, toisioerottimella varustetulla imuvaunulla ja mekaanisella kokoojavaunulla pölyäminen on melko vähäistä myös kuormausvaiheessa. Pölyhiukkasten kokojakauman on havaittu painottuvan yli 10 mm:n kokoisiin suuriin hiukkasiin, mutta pöly sisältää myös hengitettäviä hiukkasia (PM_{10} , hiukkaskoko alle 10 μm) ja pienhiukkasia ($PM_{2,5}$, hiukkaskoko alle 2,5 μm).

Turvetuotannossa syntyvän pölyn määrää pyritään vähentämään valitsemalla vähän pölyviä tuotantotapoja. Avohakkuiden välttäminen tuotantoalueen ja asutuksen välillä vähentää tuotannosta aiheutuvaa pölyhaittaa. Myös turveaumojen sijoittelulla niin, että ne sijaitsevat mahdollisimman kaukana asutuksesta, voidaan pölyhaittaa vähentää.

Melua syntyy työkoneista turvekentillä ja turpeen kuormauksesta. Melu ei ole jatkuva, koska tuotantopäiviä on vuodessa noin 30–50. Tuotantopäivinä turvekoneiden aiheuttamaa melua voi syntyä ympäri vuorokauden työvaiheista, tuotantotilanteesta ja säästä riippuen. Tuotantokoneiden lisäksi melua aiheuttaa raskas kuljetuskalusto.

Energiaturve toimitetaan asiakkaille pääasiassa lämmityskaudella (loka-huhtikuu) keskitetysti yhdessä tai kahdessa jaksossa. Vuosittainen toimitus (15 000 m³) vastaa noin 125 rekkakuormaa. Toimitus tapahtuu työmaatietä, metsäautoteitä ja paikallistietä Kukkaromäki-Lampaanjärvi -tietä pitkin Pielavesi-lisalmi väliselle maantielle ja edelleen käyttökohteisiin.

Varastointi ja jätteet

Urakoitsija säilyttää polttoaineitaan siirrettävissä säiliöissä pelastussuunnitelmassa osoitetuissa paikoissa, jotka ovat alustaltaan tiiviitä ja kantavia ja valittu siten, että aiheet eivät vahinkotapauksissa pääse leviämään vesistöön eivätkä pohjaveteen. Säiliöiden keskimääräinen koko on 3 000–5 000 litraa. Polttoöljyn kulutus tuotantokauden aikana on noin 14 000 litraa. Samanaikaisesti säilytettävän polttoaineen määrä on alle 15 000 litraa. Säiliöitä täytetään tuotantokauden aikana kulutuksen mukaan. Lisäksi käytetään voiteluöljyä noin 90 litraa ja muita voiteluaineita noin 20 kilogrammaa. Voiteluaineet varastoidaan tukikohta-alueella niille varatuissa paikoissa. Tarvittaessa varastoauumat suojataan tuotantokauden päättyessä muovilla. Suojamuovin vuotuinen tarve on noin 800 kilogrammaa.

Tuotannossa arvioidaan vuodessa syntyvän jäteöljyä 90 litraa, kiinteää öljyjätettä 15 kilogrammaa, sekajätettä noin 500 litraa, aumamuovia 800 ja rautaromua 60 kilogrammaa. Urakoitsijat toimittavat jäteöljyn, muut vaaralliset jätteet ja sekajätteen erityisille jätteiden keruupaikoille asianmukaisiin säiliöihin. Keruupaikoista paikallinen jäteyrittäjä toimittaa sekajätteen kaatopaikalle. Vaarallisen jätteen keruun ja toimituksen asianmukaiseen laitokseen hoitaa siihen hyväksytty yrittäjä. Metalliromu myydään romuraudan välittäjälle kierrätykseen. Aumamuovit kerätään ja varastoidaan tuotantoalueella niille osoitetuilla varastoalueilla. Varastoitu muovi paalataan ja hyödynnetään myöhemmin energiana tai kierrättämällä.

Koko tuotantoaikana toiminnassa syntyy kaivannaisjätteitä arviolta seuraavasti: kantoja ja muuta puuainesta 19 800 m³, kiviä 17 m³, mineraalimaita ojien kaivusta 8 250 m³ sekä laskeutusaltaiden lietteitä 33 m³. Kannot ja puuaines välivarastoidaan tuotantoalueella ja toimitetaan biopolttoaineeksi, kivet käytetään teiden rungoissa ja sijoitetaan syrjään, ojien kaivumassa käytetään taimikoiden kasvupohjana tai pellon pohjana ja lietteet sekoitetaan turpeen joukkoon.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Hakijan arvion mukaan tuotantoalueen kuivatusvesien puhdistus ympärivuotisella pintavalutuksella on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista. Tuotanto on suunniteltu harjoitettavaksi ja työmaaliikenne järjestetty siten, että asutukselle ei aiheudu kohtuutonta rasitusta pölyn ja melun muodossa. Toiminnassa syntyvien jätteiden erijakeiden tilapäinen säilytys ja toimittaminen sekä käsittelyyn että hyötykäyttöön on suunniteltu voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Hakijan arvioon mukaan Ventosuon turvetuotannossa sovelletaan kaikilta osin ympäristön kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) sekä parasta käytäntöä (BEP).

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Puolet hankealueesta on ojitettua turvepohjaista metsää ja loput ojittamatonta, avointa tai harvapuustoista suota. Hankealuetta ympäröi pohjois-, itä- ja eteläpuolelta metsä. Ojittamattoman suon kasvillisuus kuvataan tarkemmin jäljempänä Laaditut luontoselvitykset -otsikon alla.

Asutus ja maankäyttö

Lähimmät rakennukset ovat hankealueesta noin 1,5 kilometrin etäisyydellä länteen sijaitsevat Kukkaromäen pohjoispuoleiset kiinteistöt. Lampaanjärven kylä on noin 4,5 kilometrin etäisyydellä Ventosuosta.

Ventosuon lounaispuolella noin 450 metrin etäisyydellä sijaitsee Kuivastensuon turvetuotantoalueen lähin, vielä tuotantoon valmistelematon lohko. Turvetuotannossa olevalle alueelle on matkaa lyhimmillään 1,5 kilometriä. Kuivastensuon vedet laskevat Lampaanjoen valuma-alueella sijaitsevaan Haapajärveen.

Laaditut luontoselvitykset

Ventosuolta lähialueineen on tehty kasvillisuusselvitys heinäkuussa 2011. Selvitysalue jakaantuu luonnontilaisuudeltaan selkeästi kahteen osaan. Itäosassa on laajalti vesitaloudeltaan lähes luonnontilaista, pääosin välipintaista oligotrofista nevaa sekä räme-välipintaista nevarämettä. Aivan selvitysalueen itäreunassa ja toisaalta länsiosassa on pääosin varsin pitkälle muuttuneita lyhytkortisten suotyyppien, isovarpu-rämeen ja rahkarämeen muuttumia. Pohjoisreunassa on pienialaisesti eutrofisen tai mahdollisesti mesotrofisen räme-välipintaisen suon muuttumaa, jossa vesitaloudessa tapahtuneet muutokset ovat edenneet lähes turvekankaan tasolle ja muutokset ovat todennäköisesti palautumattomia. Ventosuon suoluontotyypeistä Etelä-Suomen alueella uhanalaisiksi luokitellaan vaarantuneet saraneva, kalvakkaneva, minerotrofinen lyhytkorsineva, lyhytkorsiräme ja sararäme. Suoyhdistymätyyppi keskiboreaaliset aapasuot on Etelä-Suomen alueella erittäin uhanalainen. Edellä mainittujen uhanalaisien ja silmälläpidettävien kasvillisuustyyppien ja suoyhdistymätyyppien lisäksi selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän, eikä maastokäynnillä havaittu luonnon monimuotoisuuden kannalta muita huomioitavia luontotyyppisiä, kasvillisuustyyppisiä tai lajiesiintymiä.

Ventosuolla on tehty linnustonselvitys maastokäynneillä 27.5. ja 12.6.2012. Linnustosta vain 54 % oli peippoja, pajulintuja ja metsäkirvisiä. Alhainen osuus selittyy sillä, että noin puolet alueesta on avointa tai harvapuustoista suota. Linnuston tiheys 81,7 paria/km² on varsin tavanomainen. Uhanalaisista lajeista tavattiin vaarantunut pohjansirkku. EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeista tavattiin ainoastaan teeri. Suomen erityisvastuulajeista havaittiin teeri, leppälintu (2) ja valkoviklo (2). Linnustollisesti alueen

arvokkain osa oli Ventosuon lounaiskulman ja keskiosan suomalaisin alue reunametsineen, missä tavattiin molemmat valkoviklot sekä uhanalainen pohjansirkku. Alueelta ei ole tiedossa uhanalaisten päiväpetolintujen pesätietoja.

Hakemuksen täydennyksenä on lisäksi toimitettu asiantuntija-arvio luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien esiintymisestä alueella. Selvityksessä ja arviossa on käyty läpi ne direktiivilajit, joita levinneisyystietojen perusteella voisi esiintyä alueella. Perusteellisimmin on arvioitu lepakkojen, sammakkoeläinten, kovakuoriaisten ja korentojen mahdollista esiintymistä hankealueella tai sen lähiympäristössä. Arvioinnin lopputulema on, että hankealueella tai sen lähiympäristössä ei esiinny em. lajiryhmiin kuuluville direktiivilajeille soveliaista elinympäristöä ja että lajien esiintyminen on varsin epätodennäköistä. Todennäköisimmät esiintymispaikat olisivat arvion mukaan Ventojoen varsi ja reilun kilometrin päässä oleva Löytänälampi. Mikäli lajeja näillä esiintyisi, arvioidaan turvetuotannon vesistö- ja pölyvaikutukset lajeille vähäisiksi. Suunnitellun turvetuotantoalueen kuivatusvesiä ei johdeta Löytänälampeen.

Lausuntoihin ja muistutuksiin antamansa vastineen yhteyteen hakija on liittänyt Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskuksen laatiman Ventosuon sukeltajakuoriais- ja viitasammakkoselvityksen. Raportin mukaan Ventosuolta, Ventojoelta eikä noin kilometrin etäisyydellä Ventosuosta sijaitsevalta Löytänälammelta tavattu luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja (isolampi- tai jättisukeltajaa) eikä myöskään valtakunnallisesti uhanalaisia, erityisesti suojeltavia tai rauhoitettuja lajeja.

Suojelualueet ja -kohteet

Ventosuolla tai sen lähialueella ei ole luonnonsuojelulailla suojeltuja alueita tai luontotyyppisiä eikä vesilain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettuja suojeltuja vesiluontotyyppisiä tai metsälain 10 §:n mukaisia metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä elinympäristöjä. Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän, eikä alueelta teetetyissä kasvilisuus- ja linnustoselvityksissä havaittu luontodirektiivin liitteen IV (a) tai (b) mukaisia lajeja tai luonnonsuojelulain mukaisia erityisesti suojeltavia, uhanalaisia tai rauhoitettuja lajeja.

Alueen läheisyydessä ei ole maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita eikä muinaismuistokohteita.

Ventosuon koillispuolella noin 750 metrin päässä Ventojoen varressa on Natura 2000-suojeluohjelmaan kuuluva Valkeiskylän ja Ventojoen metsät (FI0600024). Natura-kohde muodostuu kahdesta reilun kilometrin päässä toisistaan sijaitsevasta metsiköstä, jotka ovat puustoltaan pääosin tuoreen kankaan kuusivaltaisia vanhoja metsiä. Kohteen ensisijaisena valintakohteena on luontotyyppi Luonnontilaiset tai niiden kaltaiset kuusivaltaiset vanhat metsät (80 %). Muita luontotyyppisiä ovat Puustoiset suot (10 %) ja Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on Ranunculion fluitantis ja Callitricho-Batrachium -kasvillisuutta (1 %).

Hakija on liittänyt hakemuksen täydennykseen selvityksen Natura-vaikutusten arvioinnin tarpeesta. Selvityksen mukaan turvetuotannosta aiheutuvat kiintoaine-, typpi-, fosfori- ja COD_{Mn}-pitoisuuslisäykset eivät vaikuta haitallisesti niihin luontoarvoihin, joiden vuoksi Valkeiskylän ja Ventojoen metsät on valittu Natura 2000 -ohjelmaan.

Myöskään turvetuotannon melu- tai pölyvaikutukset eivät aiheuta haittaa Natura-kohteen luontoarvoille. Koska hanke ei merkittävästi heikennä niitä luontoarvoja, joiden vuoksi kohde on valittu Natura-ohjelmaan, ei varsinaista Natura-arviointia ole hakijan mukaan tarvetta tehdä.

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse pohjavesialueita.

Lähimmät pohjavesialueet ovat hankealueesta noin 8,5 kilometriä kaakkoon sijaitseva Pieni-Korppinen ja hankealueesta noin kymmenen kilometriä pohjoiseen sijaitseva Pieni-Sulkava.

Vesistö ja sen tila

Ventosuon turvetuotantoalue sijaitsee Iisalmen reitin vesistöalueen (4.5) Sulkavanreitin valuma-alueen (4.55) Sulkavanjärven valuma-alueella (4.554). Turvetuotantoalueen puhdistetut vedet johdetaan laskuojaa myöten Ventojokeen, joka laskee Sulkavanjärven Mustikkalahteen (Joenlahteen). Matka turvetuotantoalueelta Mustikkalahteen on noin 14 kilometriä.

Virtaama

Virtaamat alapuolisessa vesistössä ovat vertailuvesistön (Onkivesi Viannonkoski, valuma-alueen koko 5 583 km², järvisyys 7 %) keskimääräisten (1991–2010) virtaamajä valumatietojen perusteella laskettuna seuraavat:

	Valuma- alue, km ²	Tuotanto- alueen osuus %	Keskiyli- virtaama MHQ m ³ /s	Keski- virtaama MQ m ³ /s	Keskiali- virtaama MNQ m ³ /s
Ventojoki	10,3	3,2	0,5	0,1	0,01
Ventojoki laskussa Sulkavanjärven Mustikkalahteen	57,1	0,6	2,8	0,6	0,05

Veden nykyinen laatu ja turvetuotannon kuormitusvaikutus

Vapo Oy:n toimeksiannosta on tehty vuonna 2011 ennakkotarkkailua Ventojoessa. Veden laatua on tarkkailtu kahdessa pisteessä: Ventojoki/yläpuoli (havaintopaikka ennen Ventosuon laskuojaa) ja Ventojoki/alapuoli (havaintopaikka Ventosuon laskujan jälkeen).

Ennakkotarkkailutulosten perusteella Ventosuon yläpuolella Ventojoen vesi on lievästi hapanta. Kokonaistyyppipitoisuuksien perusteella Ventojoen yläosa on rehevä/runsasravinteinen. Kokonaisfosforipitoisuuden perusteella vesi on lievästi rehevää/rehevää ja heinäkuun tuloksen perusteella rehevää. Kemiallisen hapenkulutuksen (COD_{Mn}) ja väriluvun perusteella Ventojoen vesi on runsashumuksista.

Ventosuon alapuolella vesi on lievästi hapanta ja kokonaistyyppipitoisuuksien perusteella rehevä/runsasravinteinen. Kokonaisfosforipitoisuuden perusteella vesi on lievästi rehevää/rehevää. Kemiallisen hapenkulutuksen (COD_{Mn}) ja väriluvun perusteella Ventojoen vesi on runsashumuksista.

Ympäristöhallinnon Hertta-tietojärjestelmän laajimmat ja uusimmat tiedot löytyvät havaintopaikoista Ventojoki 3 (aineistoa vuosilta 1977–1991) ja Sulkavanjärvi 071 (aineistoa vuosilta 1979–2010). Näiden tietojen perusteella Ventojoen vesi on runsashumuksista (COD_{Mn} , väri) ja rehevää (kokonaistyyppi ja -fosfori). Kokonaistyyppipitoisuuden perusteella Sulkavanjärven veden laatu on vaihdellut melko rehevän ja rehevän välillä. Kokonaisfosforipitoisuuden perusteella Sulkavanjärven vesi on rehevää.

Ventosuolta tuotantovaiheen kuormituksen aiheuttamaksi pitoisuuslisäykseksi Ventojoessa arvioidaan keskivirtaamatilanteessa 0,2 mg/l kiintoainetta, 1,1 µg/l fosforia, 42 µg/l typpeä ja 0,2 mg/l COD_{Mn} . Ventojoen laskussa Sulkavanjärven pitoisuuslisäykseksi ovat noin viidesosa Ventojoessa aiheutuvasta laskennallisesta pitoisuuslisäyksestä. Hakijan mukaan Ventosuon turvetuotannon vaikutus Ventojoen ja Sulkavanjärven kiintoaine-, COD_{Mn} -, typpi- ja fosforipitoisuuksiin on vähäinen.

Kalasto ja kalastus

Ventosuon alapuolisen alueen vesistöt kuuluvat Pielaveden (Ventojoki) ja Kiuruveden (Sulkavanjärvi ja osa Ventojokea) kalastusalueisiin. Pielaveden kalastusalueella Ventojoen alapuolisella vesistöalueella toimivat Nousialan ja Rytkölnrannan osakaskunnat. Kiuruveden kalastusalueella Ventojoen alapuolisella vesistöalueella toimivat Pietilänmäen ja Sulkavan osakaskunnat. Hakija on osakaskunnille tekemällään kyselyllä selvittänyt kalastus- ja kalastotietoja.

Nousialan osakaskunnan mukaan Ventojoella ei ole kalastuksellista merkitystä ja Sulkavanjärven merkitys on keskinkertainen. Sulkavanjärvellä käytettäviä pyydyksiä ovat verkot ja katiskat. Saaliiksi on saatu ahvenia, haukia, kuhaa ja lahnaa. Sulkavanjärven tila on hyvä ja turvetuotannolla ei arvioitu olevan haittaa Ventojoen ja Sulkavanjärven veden laatuun.

Pietilänmäen osakaskunnan mukaan Sulkavanjärvellä kalastaa noin 180 henkilöä vuodessa. Järven kalastuksellinen merkitys on keskinkertainen. Järvellä kalastetaan verkoilla, katiskoilla ja vieheillä. Kuhakanta on lisääntynyt istutusten myötä ja kanta on tällä hetkellä hyvä. Metsäojituksilla on ollut vaikutusta Sulkavanjärven veden laatuun (kiintoaineen kulkeutuminen), mutta veden laatu on parantunut.

Sulkavan osakaskunnan mukaan Sulkavanjärven kalastuksellinen merkitys on erittäin suuri. Järvellä kalastetaan verkoilla, katiskoilla ja vieheillä ja ravustus on rauhoitettu. Saaliiksi on saatu ahvenia, haukea, kuhaa, madetta, lahnaa, särkeä ja siikaa. Vuosina 2000–2011 tehdyt kuhan ja siian istutukset ovat onnistuneet hyvin. Osakaskunnan mukaan Ventojoen veden laatu on tyydyttävä ja Sulkavanjärven hyvä.

Virkistyskäyttö

Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei ole merkittäviä virkistysalueita. Karttatar-kastelun perusteella Ventojoen rannalla on yksi kiinteistö ja Sulkavanjärven Mustikkalahden rannalla kaksi kiinteistöä, joilla on rakennuksia. Turvetuotannolla ei arvioida olevan vaikutusta alueella tapahtuvaan retkeilyyn, metsästykseseen tai marjastukseen.

Alueen alapuolisen vesistön virkistyskäyttö on lähinnä virkistyskalastusta. Hankkeen arvioidaan vaikuttavan virkistyskäyttöön lähinnä mahdollisella virkistyskalastusta haittaavalla pyydysten likaantumisella.

Vesienhoitosuunnitelman tiedot

Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 ehdotuksena lisätoimenpiteiksi todetaan muun muassa, että valtioneuvoston periaatepäätöksen ”Vesiensuojelun suuntaviivat vuoteen 2015” mukaan turvetuotannon haittojen vähentämisessä painotetaan sijainninhjausta, valuma-alueittaista suunnittelua, elinkaaren aikaiset vaikutukset huomioon ottavan parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöä sekä tuotannosta vapautuvien alueiden jälkikäytön suunnittelua. Uusien turvetuotantoalueiden sijainninhjauksella on keskeinen merkitys vesienhoidon tavoitteiden saavuttamisessa. Uusi turvetuotanto tulisi suunnata jo ojitetuille tai tuotannossa oleville alueille.

Uusien turvetuotantoalueiden lupamenettelyssä edellytetään, että vesienkäsittely on BAT:n vaatimusten mukaista.

Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2010–2015 mukaan Sulkavanjärven vesi on ekologisen tilan arvion mukaan tyydyttävää ja kemiallisen tilan arvion mukaan hyvää. Ventojoen tilaa ei ole luokiteltu.

Ympäristöriskit

Työmaalle laaditaan vuosittain päivitettävä pelastussuunnitelma ja nimetään paloturvallisuusorganisaatio, joka vastaa mahdollisen tulipalon alkusammutuksesta ja muiden hätätilanteiden hoitamisesta. Tuotantoalueella on tarvittava sammutuskalusto ja ensiapuvälineistö sekä toiminta- ja ensiapuohjeet onnettomuustilanteiden varalle. Työmaan henkilöstön valmiuksia toimia hätätilanteissa ylläpidetään koulutusten sekä toimintaharjoitusten avulla. Työmaan pelastussuunnitelma toimitetaan pelastusviranomaisille. Pelastusviranomaiset tekevät arviointi- ja tutustumiskäyntejä työmaalla ja hyväksyvät työmaan palosuojeluvälmiuden.

Ympäristöviranomaiset tarkastavat oman harkintansa mukaan työmaan ympäristöhoidon tasoa sekä vesiensuojelurakenteita ja antavat tarkastuksiin liittyen ohjeita ja velvoitteita. Mahdollisista häiriötilanteista sekä niiden korjaustoimista ilmoitetaan alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Hätätilanteissa noudatetaan hakijan laatu- ja ympäristöjärjestelmän työohjeita ja ympäristöohjeita. Toiminnalle otetaan ympäristövahinkovastuuvakuutus.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Hakija on hakemuksen täydennyksen yhteydessä esittänyt yksilöidyn käyttö- ja päästötarkkailuohjelman.

Käyttötarkkailu

Ventosuon turvetuotantoalueella pidetään käyttö- ja hoitopäiväkirjaa. Käyttö- ja hoitotarkkailuvihkoon kirjataan Pohjois-Savon turvetuotantosoiden tarkkailuohjelman mukaisesti säätiedot, ojien ja vesiensuojelurakenteiden rakentamis-, kunnossapito- ja puhdistusajankohdat, näytteenottoajankohdat, viranomaisten tai muiden ympäristöasioihin vaikuttavien tahojen tarkastukset ja kaikki sellaiset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta työmaalta lähtevään kuormitukseen.

Tiedot toimitetaan vuosittain myös kuormitus- ja vesistötarkkailua hoitavalle konsultille vuosiyhteenvettoa varten. Käyttö- ja hoitotarkkailuvihkot säilytetään työmaalla ja ne esitetään ELY-keskuksen tai kunnan viranomaisille pyydettäessä.

Käyttötarkkailua tehdään suon kuntoonpanovaiheesta jälkihoitovaiheeseen saakka. Käyttötarkkailutiedot säilytetään toiminnan loppumiseen saakka.

Päästötarkkailu

Ventosuon pintavalutuskentälle tulevasta ja siltä lähtevästä vedestä otetaan kentän toiminta-aikana näytteitä seuraavasti:

	Näytteitä	Näytemäärä/vuosi
Marras-maaliskuu	1/kk	5
Kevättulva (huhti-toukokuu)	2–4/kk	6
Touko-lokakuu	2/kk	10
Ylivalumatilanteen näytteet (rankkasade)	2–8/kesä	2–8
Yhteensä		23–29

Näytteet ottaa julkisen valvonnan alainen konsultti ympäristöviranomaisten käyttämällä ja hyväksymillä menetelmillä. Hakija esittää tarkkailun kattavan kaksi ensimmäistä ja kaksi viimeistä vuotta lupakaudella.

Kuormitusnäytteistä tehdään seuraavat analyysit:

Suppea näyte: kiintoaine, kiintoaineen hehkutushäviö (mikäli kiintoaine > 20 mg/l), kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), kokonaisfosfori ja kokonaistyyppi

Laaja näyte otetaan kerran kuukaudessa ja vähintään kahdesta rankkasadenäytteestä, edellisten analyysien lisäksi pH, nitraatti- ja nitriittityppi, ammoniumtyppi, fosfaattifosfori ja rauta.

Tuotantoalueelta purkautuva vesimäärä mitataan pintavalutus kentän alapäähän sijoitettavalla ympärivuotisella mittapadolla jatkuvatoimisin laittein. Mikäli virtaamamittausta ei pystytä toteuttamaan, virtaama arvioidaan muiden edustavien tarkkailusoiden perusteella tai ympäristöhallinnon vesistömallijärjestelmästä (HYDRO) saatavien valuntatietojen avulla.

Vesiensuojelurakenteiden tehoa arvioidaan lisäksi silmämääräisten havaintojen perusteella tarkkailemalla mm. pintavalutus kentän ja sen rakenteiden kuntoa sekä syvennyksiin ja altaisiin pidättyvän lietteen määrää.

Ventosuon turvetuotantoalueen kunnostaminen aloitetaan pintavalutus kenttien rakentamisella, joten samaa tarkkailuohjelmaa voidaan noudattaa sekä tuotantoalueen kunnostus- että tuotantovaiheessa.

Korvaukset

Hakija arvioi Ventosuon kuormituksen vesistö- ja kalatalousvaikutukset sen tasoisiksi, että niistä ei aiheudu tilakohtaisesti korvattavaa vahinkoa. Purkuvesistön kalataloudelle aiheutuvan haitan hakija esittää korvattavaksi vuosittaisella 85 euron suuruisella kalatalousmaksulla.

Toisten maalla sijaitsevan laskuojan käytöstä hakija on tehnyt ojasopimukset.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty 2.7. ja 28.8.2013. Täydennyksissä esitetyt tiedot on kuvattu edellä kertoelmaosassa.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa, Pielaveden kunnassa ja Kiuruveden kaupungissa sekä tiedoksiantona asianosaisille 17.7.–16.8.2013. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu Pielavesi-Keitele -lehdessä.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta ja kalatalousviranomaiselta, Pielaveden kunnalta ja Kiuruveden kaupungilta sekä Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivalta Pielaveden, Keiteleen ja Vesannon kuntien yhteiseltä ympäristölautakunnalta ja Kiuruveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivalta Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunnalta.

Lausunnot

1) *Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue* esittää seuraavaa:

Luontoarvot

Lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VAT), jonka mukaan turpeenottoalueiksi varataan jo ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita ja käytöstä poistettuja suopeltoja. Ventosuon itäosa on lähes luonnontilaista suota, jonka osalta hanke ei ole VAT:n mukainen. Hakemuksen liitteenä olevien luontoselvitysten mukaan kohteella esiintyy viittä Etelä-Suomen alueella uhanalaista suoluontotyyppiä. Kohteen linnustoon kuuluu vaarantunut laji pohjansirkku sekä silmälläpidettävä teeri. Luontoarvojen ja VAT:n perusteella suo ei sovi itäosiltaan turvetuotantoon.

Natura-alue Valkeiskylän ja Ventojoen metsät (FI0600024) sijoittuu suunnitellusta turvetuotantoalueesta pohjoiseen lähimmillään 750 metrin päähän. Hakemuksen täydennyksessä on asianmukaisesti arvioitu hankkeen mahdolliset vaikutukset kyseiselle Natura-alueelle. Hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-kohteen valintaperusteena olevia luontotyyppiä tai lajeja.

Alapuolinen vesistö ja vesistökuormitus

Suunniteltu tuotantoalue sijoittuu Sulkavanjärven valuma-alueelle 04.554. Sulkavanjärven valuma-alueelta tulevaksi fosforikuormitukseksi on vesistömallijärjestelmässä arvioitu nykyisin 2 303 kg/vuosi, josta 55 % on peräisin peltoviljelystä. Siihen nähden Ventosuon arvioitu fosforikuormitus (kuntoonpanovaiheessa 13,2 kg/vuosi ja tuotannon aikana 7,2 kg/vuosi) on hyvin vähäinen (tuotantovaiheessa 0,3 %). Myös typen ja kiintoaineen osalta Ventosuon arvioitu kuormitus on vain alle puoli prosenttia valuma-alueen kokonaiskuormituksesta.

Sulkavanjärvi on luokiteltu ekologiselta luokaltaan tyydyttävään tilaan Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa 2010–2015. Järven keskeisenä ongelmana on heikko happitilanne ja siitä seurannut pohjaelämistön tilan lievä heikentyminen sekä ravinteiden sisäinen kuormitus. Myös levämäärät ovat olleet suurehkoja. Toiselle suunnittelukaudelle 2016–2021 tehdyn alustavan luokittelun perusteella Sulkavanjärven tila olisi muuttumassa hyvään luokkaan, vaikkakin järvi on luokittelussa tyydyttävän ja hyvän rajatapaus. Järven tila ei sinällään ole muuttunut, mutta tilaluokka on parantumassa luokittelukriteereiden tarkentamisen ja biologisen seuranta-aineiston laajentumisen takia. Sulkavanjärven tilan säilyminen hyvänä vaatii vesienhoidon lisätoimenpiteitä. Ventosuon osuus Sulkavanjärveen kohdistuvasta kuormituksesta on kuitenkin joka tapauksessa niin vähäinen, ettei se tule merkittävästi vaikuttamaan järven tilaan.

Sulkavanjärvellä on aikanaan ollut vireillä kunnostushanke, johon kuuluvat kiinteän padon ja Isokosken venevalkaman rakentaminen, Auvilanlahden veneväylän ja Joenlahden ruoppaus sekä Isokosken kalataloudellinen kunnostus. Itä-Suomen ympäristölupavirasto myönsi hakijalle, Kiuruveden kaupungille, luvan kunnostushankkeeseen 8.9.2005. Päätöksestä tehtyjen muistutusten jälkeen Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisu asiaan oli, että hakijan tulee täydentää hakemusta joko siten, että Sulkavanjärven osakas- ja jakokunnat tulevat kaupungin ohella Sulkavanjärven kunnostushankkeen luvan hakijoiksi tai siten, että kaupunki esittää selvityksen muulla tavalla hankkimastaan, vesilain (264/1961) 2 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisesta oikeudesta mainittu-

jen osakas- ja jakokuntien omistamiin alueisiin. Kiuruveden kaupunki ei jättänyt uutta hakemusta, eikä hanke ole myöskään Pohjois-Savon ELY-keskuksen ohjelmassa tällä hetkellä.

Ventojoen osalta vesienhoitolain mukaista luokittelua ei ole joen pienuuden takia tehty. Valuma-alueensa (60,52 km²) koon perusteella Ventojoki on vesilain mukaan puro. Ventojoen merkitys vesistönä on vähäinen, eikä estettä luvan myöntämiselle sitä kautta ole.

Vesiensuojelurakenteet

Hakemuksen mukaan alueen kuivatusvedet käsiteltäisiin ympärivuotisesti pintavalutuskentällä. Pintavalutuskenttä on tarkoitus perustaa ojitamattomalle suoalueelle, jolloin kentän voi olettaa toimivan parhaalla mahdollisella tavalla. Kentän toimintatehoa varmistaa myös se, että kentän pinta-ala on reilu (5,5 % valuma-alueesta) mitoitusohjeeseen (4,5 % valuma-alueesta) nähden. Hakijan esittämä ympärivuotinen pintavalutus on parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) mukainen menetelmä.

Pumppaus suoraan laskeutusaltaasta voi häiritä altaan toimintaa. Laskeutusaltaan jälkeen tulisikin rakentaa erillinen pumppausallas tai järjestää pumppaus muutoin esim. altaan väliseinällä niin, ettei laskeutusaltaan pohjalle kertynyt aines pääse sekoittumaan pumpattavaan veteen.

Laskeutusallas on esitetty mitoitettavan niin, että altaan pintakuorma olisi 0,82 m³/m²/h. Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2013) mukaan uusien laskeutusaltaiden pintakuorma saisi olla enintään 0,6 m³/m²/h. Laskeutusallas tulisi mitoittaa ohjeen mukaisesti.

Merkittävä osa turvetuotannon kuormituksesta liittyy alueella tehtäviin ojitus- ja kaivutöihin. Tuotantoalueen kaivutyöt tulee tehdä mahdollisimman kuivana ajanjaksona. Kaivutöitä ei saa tehdä 1.4.–15.5. välisenä aikana. Kaivutöiden yhteydessä tulee huolehtia siitä, että kaivualueen vedet käsitellään mahdollisimman hyvin. Tuotantoalueen vedet tulee johtaa vesiensuojelurakenteiden läpi kaikissa tilanteissa, myös alueen kuntoonpanon aikana. Eristysojia ja laskuojia kaivettaessa tulee ojiin tehdä riittävä määrä lietekuoppia, vähintään 100 metrin välein ja 5–10 metriä ennen kaikkia ojien risteyksiä. Maastokaltevuuden ollessa riittävä tulee jättää kaivukatkoja. Kaivettaessa ojia mineraalimaahan saakka tulee ojien luiskat tehdä riittävän loiviksi, esim. turpeen alaiseen silttikerrokseen kaivettaessa tulee ojaluiskan kaltevuuden olla 1:2.

Melu ja pöly

Suunnitellun tuotantoalueen läheisyydessä ei sijaitse asutusta tai muuta häiriintyvää kohdetta. Melu- ja pölyhaitta on siten epätodennäköinen. Alueella tulee kuitenkin olla tuulen suunnan nopeuden seurantaan tuulipussi ja vähintään käsikäyttöinen tuulimitari.

Tarkkailu

Ventosuon virtavesitarkkailu tulee tehdä Pohjois-Savon turvetuotannon yhteistarkkailuohjelman osana samoista pisteistä kuin ennakkotarkkailu on tehty.

Hakijan 28.8.2013 toimittaman selvityksen ”Luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajien esiintymisestä alueella” johdosta ELY-keskus on täydentänyt lausuntoaan.

Kyseinen selvitys tarkastelee hyvin laaja-alaisesti sitä lajijoukkoa, joka voisi mahdollisesti elää hankealueella tai sen vaikutuspiirissä. Pohjois-Savon ELY-keskuksen linjana ei ole ollut vaatia näin kattavan lajijoukon esiintymisen selvittämistä edes kirjallisuuskatsauksen tai karttatarkastelun muodossa. Nykyisen ympäristönsuojelulain mukaan itse tuotantoalueelle sijoitettavaa lajistoa ei juurikaan oteta huomioon lupapäätöksessä, ellei lajilla luonnonsuojelulain kautta ole rauhoituksen tuomaa suojelustatusta.

ELY-keskus pitää parempana käytäntöä, jossa tehtäisiin maastossa oikeaan aikaan hankkeen lupamenettelyn kannalta keskeiseen lajistoon keskittyviä selvityksiä. Tämä selvitys on nähtävä lähinnä taustaselvityksenä, joka voi osoittaa maastotyötä vaativat lajiryhmät.

Suurin osa lajeista todetaan raportissa sellaisiksi, joiden esiintymisen todennäköisyys hankealueella jää pieneksi tai satunnaiseksi. Tämä selvitys ei kuitenkaan sulje pois kokonaan viitasammakon esiintymistä hankkeen vaikutusalueella. Sama koskee kovakuoriaisista sukeltajia. Hakemusta tulee täydentää näiden lajien esiintymistietojen osalta oikein ajoitetuilla maastotöillä.

2) *Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen* lausuu hakemuksesta ainoastaan kalatalousvelvoitteen osalta. Hakemuksessa esitetty kalatalousmaksu on alhainen; maksun sijaan tulisikin asettaa seuraava istutusvelvoite: 1 000 kappaletta vähintään seitsemän senttimetrin pituisia kesänvanhoja kukanpoikasia tai vähintään kymmenen senttimetrin pituisia kesänvanhoja siianpoikasia joka toinen vuosi.

3) *Kiuruveden kaupunginhallituksen* mukaan Sulkavanjärvi on merkittävä virkistyskäyttöjärvi. Järvellä on runsaasti loma-asutusta ja pysyvää asutusta ja järvi on kalatuksen kannalta tärkeä. Sulkavanjärvelle on Kiuruveden kaupungin puolelta laadittu rantaosayleiskaava, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.6.2011. Kaava on käsiteltävänä korkeimmassa hallinto-oikeudessa eikä ole lainvoimainen.

Kiuruveden kaupunki on hyväksynyt Sulkavanjärven kunnostussuunnitelman ja kannattaa ja tukee toimenpiteitä, joilla järven rehevöitymistä ja umpeenkasvua ehkäistään ja virkistyskäyttö turvataan. Vaikka Ventosuon turvetuotantoalue on pienehkö ja sen päästöt Sulkavanjärveen eivät hakijan mukaan ole merkittäviä, saattaa turvetuotanto vaarantaa toimenpiteet, joilla pyritään Sulkavanjärven tilan kohentamiseen. Mikäli turvetuotanto kuitenkin käynnistetään, se tulee järjestää siten, että korvattavaa kalataloudellista tai muuta haittaa ei synny.

Ventosuota ei ole Pohjois-Savon maakuntakaavassa varattu turvetuotantoon. Osa suosta on luonnontilaista, vaikka Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelman ja maakuntakaavan tavoitteiden mukaan turvetuotantoon tulisi ottaa vain ojitettuja ja luonnontilansa menettäneitä soita.

4) *Kiuruveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen* tehtävistä vastaava *Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta* lausuu, että kuivatusvesien johtaminen Ventojoen kautta Sulkavanjärveen ei saa aiheuttaa Sulkavanjärven tilan huonontumista eikä vaarantaa Pohjois-Savon vesiensuojelun toimenpideohjelmassa määritettyjen tavoitteiden saavuttamista.

Sulkavanjärvellä on ollut vireillä kunnostushanke, jonka kunnostussuunnitelman mukaan ojituksesta ja muusta maan käytöstä peräisin olevaa kiintoainesta on kertynyt Sulkavanjärven Joenlahteen paikoitellen paljon. Sulkavanjärven ongelmana ovat olleet umpeenkasvu ja mataluus. Kunnostustoimenpiteiksi suunniteltiin kiinteän padon ja Isokosken venevalkaman rakentaminen, Auvilanlahden veneväylän ja Joenlahden ruoppaus sekä Isokosken kalataloudellinen kunnostus. Kunnostushanke on jäänyt toteutumatta.

Tuotantoalueen kuivatusvesien käsittelyssä tulee noudattaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Hakemuksessa esitetty pintavalutuskenttäkäsittely on BAT:n mukaista. Muut vesienkäsittelymenetelmät, kuten laskeutusallas, on mitoitettava turvetuotannon ympäristönsuojeluoppaan mukaisesti. Hakemuksessa esitetty vesien pumppaaminen pintavalutuskentälle on tehtävä siten, että pumppaaminen on toimintavarmaa ja pumppaamista valvotaan riittävän usein. Pintavalutuskentän osalta tulee varmistaa, että vesi jakautuu tasaisesti koko kentän alueelle. Vesienkäsittelyrakenteiden rakentaminen on ajoitettava suon kuntoonpanovaiheen alkuun. Vaikka pintavalutuskenttä tehtäisiinkin ylimitoitetulle ja ojittamattomalle suoalueelle, niin pintavalutuskentälle tulee asettaa vähintään seuraavat puhdistustehon raja-arvot: kiintoaineen osalta 50 %, kokonaisfosforin osalta 50 % ja kokonaistypen osalta 20 %. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset puhdistustehon seurannasta sekä toimenpiteistä sen varalle, jos puhdistustehoa koskevia vaatimuksia ei saavuteta.

Ventosuolla sijaitseva ojittamaton suoalue tulisi rajata pois hankealueesta, koska hankkeen selvityksissä alueella on todettu niin luonto- kuin linnustollisiakin arvoja. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan turvetuotanto tulisi kohdentaa jatkossa ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille ja turvemaille.

Polttoneesteet, voiteluaineet ja jäteöljy tulee varastoida siten, ettei niitä pääse maaperään tai ojiin. Polttoöljysäiliöt on varustettava ylitäytönestolla, laponestolla ja lukitukella. Koneiden tankkauspaikan on oltava tiivis.

Tuotannossa on käytettävä mahdollisimman vähän pölyämistä ja melua aiheuttavia koneita ja menetelmiä. Päiväaikaan klo 7–22 melu ei saa lähimmän asuinrakennuksen piha-alueella ylittää tasoa 55 dB(LAeq) eikä yöllä klo 22–7 tasoa 50 dB (LAeq). Loma-asuntojen pihapiirissä melu ei saa päiväaikaan ylittää tasoa 45 dB (LAeq) eikä yöllä tasoa 40 dB (LAeq).

Vesistö- ja päästötarkkailua on tarpeen tehdä osallistumalla Pohjois-Savon turvetuotannon yhteistarkkailuohjelmaan. Käyttö- ja päästötarkkailun vuosiraporttien tulokset on toimitettava tiedoksi myös Kiuruveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

5) *Pielaveden kunnanhallitus* yhtyy jäljempänä kuvattuun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoon.

6) *Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimiva Pielaveden, Keiteleen ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunnan* mielestä suon itäosa ei ole sovelias alue turvetuotantoon. Ojittamattoman alueen ottaminen turvetuotantoon on vastoin valtioneuvoston päätöksessä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VAT) vahvistettua periaatetta. Hakijan teettämien luontoselvitysten mukaan hanke-

alueen itäosassa esiintyy viittä Etelä-Suomen alueella uhanalaista suoluontotyyppiä (saraneva, kalvakkaneva, minerotrofinen lyhytkorsineva, lyhytkorsiräme ja sararäme) ja lisäksi linnustoselvityksen mukaan alueella on havaittu pohjansirkku (vaarantunut laji) sekä teeri (silmälläpidettävä).

Vesistökuormituksen osuus Sulkavanjärveen kohdistuvasta kuormituksesta on vähäinen. Ympärivuotinen pintavalutuskenttä täyttää lautakunnan mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) mukaiset vaatimukset. Laskeutusallas tulisi mitoittaa turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (2/2013) mukaisesti siten, että altaan pintakuorma olisi $0,6\text{m}^3/\text{m}^2/\text{h}$. Laskeutusallasta ei tulisi käyttää pumppausaltaana, koska pumppaus irrottaa helposti altaan pohjaan kertyneen kiintoaineen.

Kaivutyöt ja ojitukset tulee ajoittaa mahdollisimman vähävetiseen aikaan. Kevättulvan aikaan (1.4.–15.5.) kaivutöitä ei saa tehdä. Vesiensuojelutoimenpiteistä tulee huolehtia kaikissa tilanteissa, myös alueen kuntoonpanovaiheen aikana.

Polttonesteiden ja öljyjen säilytyksestä tai käytöstä turvetuotantoalueella ei saa aiheutua maaperän tai vesistön pilaantumisen vaaraa. Tuotantoalueella on myös järjestettävä ja otettava käyttöön asianmukainen jätteiden lajittelu. Työmaalla syntyneiden jätteiden määrä ja laatu on kirjattava ylös. Turvetuotantoalueella tulee seurata tuulen suuntaa ja nopeutta.

Ventosuon turvetuotantoalueen tarkkailu tulee toteuttaa Pohjois-Savon turvetuotannon yhteistarkkailuohjelman osana valvojan hyväksymällä tavalla.

Muistutukset ja mielipiteet

1) XX (tilat 595-411-10-47 Väättäälänmäki, 595-411-15-78 Peräsuo ja 595-411-15-94 Kärkkäänkoivikko) omasta ja Ventosuon metsätien tienhoitokunnan puolesta suhtautuvat myönteisesti turvetuotantoalueen ympäristölupahakemukseen, kunhan Vapo Oy hankkii itselleen oikeuden käyttää Ventosuon metsätietä valmistelutöihinsä ja myöhemmin turpeen kuljetukseen.

Ventosuon metsätien perustamisen tietoimituksessa (20.10.1989) Vapo Oy vakuutti, että sen omistamaa aluetta käytetään vain metsätaloustarkoituksiin. Tieyksiköt jaettiin tähän perustuen. Kun tietä suunniteltaessa ja sitä rakennettaessa ei ollut tiedossa, että sitä pitkin kuljettaisiin raskailla ja tilaa vievillä turverekoilla, ei tie nykyisellään sovi Vapo Oy:n liikennöintitarpeeseen. Muistuttajat vaativat, että Vapo Oy pyytää kustannuksellaan uutta tietoimitusta, jossa tulee määrätä tien parantamistoimenpiteistä sekä uusista rakentamis- ja kunnossapitoyksiköistä.

Muistuttajien toivomuksena on, että alueelle voitaisiin turpeenoton loputtua perustaa erityisesti kaakkurin elinmahdollisuuksia lisäävä järvi.

2) Sulkavan, Pietilänmäen, Nousialan ja Rytkölänrannan osakaskunta sekä Pielaveden kalastusalue vastustavat ympäristöluvan myöntämistä vesistöille aiheutuvan haitan takia.

Turvetuotannon purkuvesiksi kaavailtu Ventojoki ja sen alapuolinen Sulkavanjärvi ovat luonnontilassa olevia vesistöjä, joissa on viime aikoina tapahtunut selvää veden laadun paranemista aiempina vuosikymmeninä tehtyjen metsäojitusten jäljiltä. Turvetuotannon aloittaminen aiheuttaa kiintoaineksen ja humuksen lisääntymistä, ja se muuttaisi taas vesistön tilaa huonommaksi näissä olosuhteissa. Sulkavanjärvi on laadultaan Kiuruveden paras ja kirkkain järvi, ja sen merkitys vapaa-ajan viettopaikkana on erittäin tärkeä suuremmallekin alueelle. Järven rannalla on yli 200 kesämökkiä ja muutama mökkiyrittäjä. Kalastus on runsasta ja mm. kuhakannat ovat hyvät. Myös rapukanta on elpynyt.

Mikäli lupa kuitenkin myönnetään, tulee toteuttaa seuraavat vaatimukset:

- Turvetuotantoalueelta alapuolisiin vesistöihin lähtevä vesi on käsiteltävä parhaalla mahdollisella tekniikalla, niin että haitat jäävät mahdollisimman pieniksi. Käsittelytekniikkaa on käytettävä myös kiintoaineksen poistamiseksi.
- Kala- ja rapukannoille aiheutuvat haitat on selvitettävä luotettavilla tutkimuksilla.
- Veden laadun huonontumisen ja kalakannoille ja kalastukselle aiheutuvien haittojen korvaamiseksi on määrättävä rahakorvaus, joka käytetään vesistöön joko istutuksena tai muuna tarkemmin sovittavana kalataloudellisena kunnostuksena. 85 euron kalatalousmaksu on aivan liian vähäinen haittojen korvaamiseksi.

Lisäksi osakaskunnat vesialueen omistajina edellyttävät, että hakija veloitetaan korvaamaan sellaiset mahdolliset ennalta arvaamattomat haitat, joita mahdollisesti esiintyy myöhemmässä vaiheessa.

3) XX (595-411-15-41 Juhola) vastustaa ympäristöluvan myöntämistä ja tien rakentamista tilansa poikki. Ventosuon aluetta suunniteltiin jo 1970-luvun alussa turvetuotantoon, mutta hanke hylättiin matalaturpeisuuden, kivikkoisuuden ja liekoisuuden vuoksi. Ventosuo on tärkeä marjastusalue ja siellä on tavattu muun muassa riekko-poikue.

4) *Kiuruveden kalastusalue* vastustaa jyrkästi turvetuotantoalueen perustamista. Sulkavanjärven veden tila on ollut paranemaan päin jo vuosia ja kalakannat ovat hyvät valuma-alueen alapuolisissa vesistöissä - mm. kuhakannat ovat merkittävät. Ko. vesistöissä harjoitetaan myös ammattimaista kalastusta ja merkittävässä määrin harrastekalastusta. Jos vesistön tila heikkenee veden happamuuden ja humuspitoisuuden lisääntyessä, niin kalastus kärsii. Kiuruvedellä käytetään kuntaruokailussa lähikalaa, jota tulee mm. Sulkavanjärvestä - veden laadun heiketessä myös kalan laatu heikkenee.

Siltä varalta, että lupa myönnetään, kalastusalue vaatii korvausta 1000 €/vuosi kalastolle aiheutuneista haitoista (happikuolemat) ja 500 €/vuosi vesistölle aiheutetuista haitoista (vesien rehevöityminen).

5) *Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalvelut* käsittelee muistutuksessaan suunnitellun turvetuotantoalueen kuivatusvesien mahdollisia vaikutuksia Valkeiskylän ja

Ventojoen metsät Natura-alueeseen (FI0600024), jonka läpi kuivatusvesiä johtava Ventojoki kulkee.

Ventojoki kuuluu Natura-alueen osalta luontotyyppiin pikkujoet ja purot ja sen edustavuudeksi on luontotyyppi-inventoinnissa arvioitu merkittävä. Natura-alueen osalla joki on kuitenkin maastossa arvioitu hyvin luonnontilaisen kaltaiseksi. Lisäksi joen varren suot ovat monin paikoin luhtaisia, joten turvetuotannolla voi olla huomattavia vaikutuksia veden laadun lisäksi myös joen varren luhtaisille soille. Erityisesti kuivanapito-vesien aikaansaamalla mahdollisella vesimäärän lisääntymisellä ja vedenpinnan nousulla sekä sitä kautta mahdollisella kiintoaineen leviämisellä Ventojoessa voi olla huomattava merkitys joen varren luhtaisille osille.

Ventojoen joen varren suot ovat kauttaaltaan luhtaisia. Suotyyppeinä ne ovat metsäkortekoria, luhtanevakoria, pajuluhtia sekä ruoho- ja heinäkoria. Näistä metsäkortekori sekä ruoho- ja heinäkori kuuluvat Etelä-Suomessa uhanalaisuusluokkaan EN. Metsäkortekori on myös arvioitu valtakunnallisesti erittäin uhanalaiseksi. Suot ovat Natura-typiltään puustoisia soita ja edustavuudeltaan pääosin hyviä. Natura-alueen osalla Ventojoki on melko matala, joten mahdollinen vedenpinnan nousu yltäisi nopeasti näille joen ja kangasmaan välissä oleville suoalueille.

Hakija on hakemuksessaan arvioinut vesistövaikutukset vähäisiksi alapuolisille vesistöille ja Ventojoen vedet humuspitoisiksi. Ventojoki kulkee kuitenkin monin paikoin suoalueiden läpi, joten joen vesi on todennäköisesti ollut luontaisestikin humuspitoista. Ventojoen humuspitoisuudesta huolimatta haitallisia vaikutuksia voi ilmetä.

Kuulutuksesta ei käy ilmi, onko Natura-vaikutusten arviointi tai tarveharkinta hankkeen osalta tehty. Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaan, "Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000-verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen, Natura-vaikutusten arviointi tai ainakin perusteltu tarveharkinta olisi syytä tehdä, jos sitä ei vielä ole tehty.

Mikäli ympäristölupa myönnetään hakemuksen mukaisesti, lupaehdot tulee määritellä sellaisiksi, ettei toiminta missään olosuhteissa heikennä Ventojoen tilaa, ei nosta Ventojoen vedenpintaa Natura-alueella oleellisesti nykytasosta, eikä lisää vesistön kuormitusta nykyiseen tasoon verrattuna. Ventojokeen kulkeutuvien kiintoaineiden päästöille tulee asettaa tiukat rajat ja niitä tulee seurata tarkasti ja riittävän usein. Lisäksi tulee edellyttää luvansaaja reagoimaan estävin ja vähentävin toimin välittömästi, jos päästörajat ylittyvät vähäisessäkin määrin.

6) XX toteaa, että Vapo Oy:n aikaisempien kartoitusten perusteella Ventosuon alue on katsottu, matalaksi, liekoiseksi ja kiviseksi ja näin ollen jätetty metsätaloukskäyttöön sekä luonnontilaan. Onko nämä seikat oleellisesti muuttuneet?

Miksi suunnitelmassa on valumavesien lasku suunta Ventojokeen eikä olemassa olevan Kuivastensuon turvetuotantoalueen vesienkäsittelyalueelle? Onko mahdolliset ympäristötekijät otettu huomioon riittävällä laajuudella?

Kukkaromäen ja Ventosuon yksityisteiden osalta peruskunnostus sekä tienrakennus- ja ylläpitokustannukset on laskettu Vapo Oy:n osalta metsätalouskäytön ja joutomaan mukaisesti. Kukkaromäen ja Ventosuon yksityisteiden rasitus kasvaa oleellisesti, jos Vapo Oy aloittaa turvetuotannon Ventosuon alueella.

7) *Isalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry* pitää hakemusta puutteellisina mm. seuraavista syistä:

- Hakemukseen ei sisälly selvitystä hakijan muista omistuksista alueen läheisyydessä. Tällä on merkitystä mm. sijoitusharkinnassa ja koneiden sijoittamisessa.
- Luontoselvitykset ovat suppeat, koska ne kattavat vain kasvillisuutta ja linnustoa. Suunnitellun turvetuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan Ventojokea pitkin 14 kilometrin matkalla Sulkavanjärveen. Silti joen varrelta ei ole tehty luontoselvityksiä. On todennäköistä, että sieltä löytyy uhanalaisia eliölajeja. Puron eläimistöön kuuluu ainakin saukko, joka on luontodirektiivin liitelaji. Kivikkosilla osuuksilla elää todennäköisesti pikkunahkiainen. Liettyminen haittaisi molempia lajeja, joten puron läheiset osat tulisi rajata tuotannon ulkopuolelle. Puropohjan nykytilanteen dokumentointi olisi oleellista. Myöskään kirjojokikorenon esiintymistä ei ole selvitetty.
- Pintavalutuskentän koostumusta ei ole selvitetty; uusimmissa tutkimuksissa todetaan, että puolet pintavalutuskentistä ja kosteikoista ovat itsessään päästöjä lisääviä.
- Vesistövaikutusten arviointi on puutteellinen erityisesti sedimentaation osalta. Sedimentaatiota ei voi tapahtua yhtään Pienen Sulkavanjärven kuivioon, vaan turveaines päätyisi Sulkavanjärven Joenlahteen. Turvetuotanto vaarantaisi toimenpiteitä, joilla pyritään Sulkavanjärven tilan kohentamiseen.

Hakemus on myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen, sillä hankealueeseen sisältyy ojittamatonta suota. Vesistökuormituksen osalta tuleekin tämän vuoksi käyttää korkeampia kertoimia.

Tuotantoalaa ei voi myöntää ehdotetulla rajauksella, sillä Ventosuolla ei ole maakuntakaavassa EO -merkintää ja se on hyvin luonnontilainen. Suoyhdistymätyyppi keskiboreaaliset aapasuot on Etelä-Suomen alueella erittäin uhanalainen. Geologisen tutkimuskeskuksen mukaan ”Turpeen heikko maatuneisuus ja teoreettisen tuotantoalueen vaikea sijainti estänevät Ventosuon käytön polttoturvetuotantoon. Ojitettu suo soveltuu parhaiten metsän kasvatukselle”. Näin ollen hakemuksella ei ole luvanmyöntämisedellytyksiä.

Mikäli ympäristölupa myönnetään, tulee liete- ja sedimenttitarkkailusta antaa erillinen lupamääräys. Sedimenttinäytteet tulee ottaa ennen toiminnan aloittamista, kymme-

nen vuoden kuluttua aloittamisesta ja toiminnan päättyessä. Kuivastensuolla, samalla suokompleksilla, Vapo Oy ei ole noudattanut ympäristönsuojelulain varovaisuusperiaatetta vesienhallinnassa. Lupamääräyksiin tulee kirjata, kuinka vesivarastokapasiteettia valmistellaan heti kuntoonpanon aikana, ja kuinka huolehditaan, ettei kevät- tai muilla tulvilla synny ylivirtaamia.

Hakijan vastine

Pohjois-Savon ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Ventosuon suoallas allaskokonaisuutena on käytännössä kokonaan metsäojitettua suota. Ventosuon hakemusta koskevat osa-alueet on merkitty vastineen liitteenä olevaan karttaan 1:llä ja 2:lla. Ympäristöluvan saanut 3:lla merkitty osa-alue on saanut lainvoimaisen ympäristöluvan turvetuotantoa varten samaan suoaltaaseen liittyvän vanhan eteläpuolisen Kuivastensuon turvetuotantoalueen laajennusalueena, jota myös Ventosuon osa-alue tulisi olemaan.

Hankealue ei - suoallaskokonaisuus sekä olemassa oleva ja käynnistyvä turvetuotanto tarkastelussa huomioon ottaen - ole sillä tavoin ojitattamaton kuin lausunnossa annetaan ymmärtää. Suunnitelman valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) ”vastaisuus” on lähinnä perustelematon tai enintään heikosti perusteltu mielipide. VAT:ia ei edes sovelleta ympäristönsuojelulain mukaisessa päätöksenteossa (KHO, vuosikirjapäätös).

Luonnonsuojelulaista johtuvaa luvan myöntämisen estettä ei ole.

Pumppaus pintavalutukseen toteutetaan lausunnossa edellytetyllä tavalla ja suunnitelmat ym. ovat vastineen liitteinä.. Alkuperäisessä suunnitelmassa oleva laskeutusallas tullaan pidentämään niin, että se vastaa nykyisen ympäristösuojeluohjeen mukaisista mitoista. Pumppausallas rakennetaan laskeutusaltaan perään, kuitenkin pengertäen altaiden väli (padotus ja altaiden erotus toisistaan) ja penkereeseen asennetaan pohjapato, joka estää pohjalietteiden siirtymisen laskeutusaltaasta pumppausaltaaseen. Laskeutusaltaan pituus on 48 metriä, joka on mitoitettu reiluksi (vaatimus 45 m). Pumppausaltaan pituus on 34 metriä, joka myös on reilu (vaatimus 30 m). Altaan leveys on 12 metriä. Pintakuorma allasyhdistelmässä on 0,5 m³/m²/h. (Vaatimus 0,6 m³/m²/h). Muutoin suunnitelma pysyy ennallaan.

Kaivutöiden toteuttamisajankohdan ja lietekuoppien sekä eristysojien kaivamisen osalta huomauttamista ei ole. Eristysojiin ei kuitenkaan ole mahdollista jättää ojakatkoja sen aiheuttamatta ongelmaa ojituksen tarkoitukselle.

Karttataarkastelun mukaan viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja (so. talvehtimispaikkoja) ei suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitse. Toisaalta vähäisellä kuormitusvaikutuksella Ventojokeen hakija ei näe olevan lajin elinolosuhteiden ym. kannalta merkitystä, vaikka lajia tuossa virtaavassa vedessä poikkeuksellisesti esiintyisi. Sama koskee lausunnossa tarkoitettuja kuoriaisia. Hakija on liittänyt vastineeseensa lajien esiintymistä koskevan selvityksen.

Pohjois-Savon ELY-keskus, kalatalousviranomaisen

Hakijan käsityksen mukaan tarkoituksenmukaisinta olisi ennen kuntoonpanon aloittamista suorittaa etukäteen useamman vuoden (esim. viiden) kalatalousmaksu yhdellä kertaa. Vähäinen vuosittain tehtävä hoitoistutus ei ole sen järkevämpi kuin vastaavalla tavalla toimeenpantu kalatalousmaksu.

Kiuruveden kaupunki, Pielavesi-Keitele-Vesanto ympäristölautakunta, Pielaveden kunta ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta

Hankkeesta ei aiheudu luvan myöntämisen esteenä pidettäviä haitallisia vaikutuksia. Hakija viittaa ELY-keskuksen lausunnoissa po. osin esitettyyn. Hakija ei näe tarpeelliseksi asettaa ojittamattomalle suolle sijoittuvalla pintavalutukselle puhdistustehoa koskevia määräyksiä, jotka vielä soveltuvat huonosti lupamääräyksiksi puhdistukseen tulevan veden laatutekijöiden vaihdellessa merkittävästi. Kentän toimintaa on muutoin tarpeen seurata. Polttoaineiden ja jätteiden tilapäisen varastoinnin ja käsittelyn osalta ei ole huomauttamista. Muutoin hakija viittaa edellä lausumaansa.

Muistutus 1)

Vapo Oy:n Ventosuon metsätien käyttö on tähän saakka – noin 30 vuotta – ollut metsätalouteen perustuvaa, koska alue ei ole ollut turvetuotannossa ja liikennetarvemäärä on ollut vähäinen. Mikäli hankkeelle myönnetään ympäristölupa ja hanke toteutetaan, tilanne muuttuu ja perusteet suuremmalle tien käytölle sekä kustannuksiin osallistumiselle ovat olemassa. Tähän lupamenettelyyn sinällään kuulumattoman asian osalta tullaan menettelemään kuin muissakin vastaavissa hankkeissa, ja tarvittaessa tehdään ne tien parannustyöt, jotka turvekuljetukset edellyttävät.

Muistutukset 2) ja 4) Sulkavan osakaskunta, Pietilänmäen osakaskunta, Nousialan osakaskunta, Rytkölänrannan osakaskunta, Pielaveden kalastusalue ja Kiuruveden kalastusalue

Hakija katsoo, että vesistö- ja kalataloudelliset vaikutukset jäävät niin vähäisiksi, että ne eivät voi muodostaa luvan myöntämisen estettä ja että hakemusasiakirjat ovat selvityksiltään riittävät lupaharkinnan suorittamiseksi. Ojittamattomalle suoalueelle suunniteltu pintavalutus on parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Kalatalousmaksun - suoritettuna em. tavoin – käyttö on riittävä estämään kaikkalainen hankkeesta aiheutuva kalataloudellinen haitta.

Muistutus 3)

Suunnitelman tielinjaus on luonnos. Hankkeen toteutuessa tiealueista neuvotellaan ja sovitaan maanomistajien kanssa. Tie menisi kovia maita myöten luonnoksenkin mukaan. Tarvittaessa muistuttajan kiinteistö voidaan kiertääkin. Muistuttajan tilan etelärajaan rajautuu lainvoimaisen ympäristöluvan saanut Kuivastensuon laajennusalue, eikä muistuttaja ole tuota hanketta vastustanut.

Muistutus 5) Metsähallitus

Suojelualueeseen kohdistuvien vaikutusten osalta ELY-keskus on todennut, ettei kiellettyjä vaikutuksia aiheudu.

Hanke ei lisää virtaamia ja äärevöitä virtaamavaihteluja nykyisestä, koska valunta alueelta ei lisäännä tuotantoaikaisesti ja koska vesien johtaminen on erityisen hallittua ylivirtaamakausinakin. Vedenlaadulliset vaikutukset eivät ole merkittävät ja vaikuta Ventojokeen rakenteellisesti ym. Hakemukseen on oheistettu lausunnossa tarkoitettu Natura-arviointitarvetarkastelu, ja sitä on pidettävä asianmukaisena. Sen erikseen saatuaan Metsähallitus ei ole katsonut tarpeelliseksi kommentoida sitä. Hakija katsoo, että luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Lisäksi hakija viittaa soveltuvien osin edellä lausumaansa.

Muistutus 6)

Hankkeen suunnittelussa on huomioitu maasto- ja ym. olosuhteet. Tiestön osalta viitataan edellä lausuttuun.

Muistutus 7) Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry

Hakija edellä ja hakemuksessa lausumaansa viitaten katsoo, että kirjoituksessa esitetyt vaatimukset ja huomautukset ovat aiheettomat. Luvan myöntämiselle ei ole olemassa luonnonsuojelulaista maankäyttö- ja rakennuslaista tai ympäristönsuojelulaista johtuvaa estettä.

MERKINTÄ

Asiaa ratkaistaessa aluehallintoviraston käytössä ovat olleet seuraavat asiakirjat:

Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2015 sekä Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2010–2015.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Vapo Oy:lle ympäristöluvan Ventosuon turvetuotantoon Pielaveden kunnan kiinteistöllä Suontaus (595-411-10-65) hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksistä ilmenee.

Tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on 33 hehtaaria.

Lupamääräykset**Päästöt vesiin**

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen mukaisten vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojan kautta Ventojokeen.

2. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen muutoksen mukaisen, 10.10.2013 päivätyn tuotantosuunnitelmapartan mukaisesti sarkaojarakenteiden, virtausta säätevien patojen sekä laskeutus- ja pumppausaltaan kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti pintavalutuskentällä sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Veden jakautumisesta tasaisesti koko pintavalutuskentän yläosalle on huolehdittava jakoputkilla tai pintakerroksen ojilla.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvyyden, lietteenpidätiin ja päisteputket. Kokoojajiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutusaltaassa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvyydet. Eristysojina tulee käyttää ensisijaisesti olemassa olevia ojia, joita voidaan perata tarpeen mukaan, ei kuitenkaan kivennäismaahan asti.

3. Pintavalutuskentän puhdistustehon on oltava vähintään seuraava:

Kiintoaine	50 %
Kokonaisfosfori	50 %
Kokonaistyyppi	20 %

Puhdistusteho lasketaan vuosikeskiarvona ennen pintavalutuskenttää (laskeutusaltaan jälkeen) ja pintavalutuskentän jälkeen määritetyistä pitoisuuksista häiriötilanteet mukaan lukien. Päästöt lasketaan käyttäen tuotantoalueen omia pitoisuus- ja virtaamatietoja. Tarvittaessa voidaan käyttää lähellä sijaitsevan, jatkuvassa tarkkailussa ja mahdollisimman samassa tuotantovaiheessa olevan tuotantoalueen virtaamatietoja. Niinä vuosina, kun pitoisuusmittauksia ei tehdä, päästöjen laskennassa käytetään tukena lähialueen jatkuvassa tarkkailussa olevien tuotantoalueiden pitoisuuksia ennen tehostettua vesienkäsittelyä. Vesienkäsittelymenetelmän tehona käytetään tuotantoalueelta aiemmin mitattua tehoa.

Päästöt lasketaan sekä brutto- että nettoarvoina. Nettopäästöt lasketaan käyttäen taustapitoisuuksina luonnontilaisen suon pitoisuuksia: kokonaisfosfori 20 µg/l, kokonaistyyppi 500 µg/l ja kiintoaine 1 mg/l. COD_{Mn}-taustapitoisuutena käytetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymää pitoisuutta.

4. Jos pintavalutuskentän puhdistusteho ei tarkkailun perusteella täytä puhdistustehovaatimuksia, luvan saajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin puhdistustehon parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (myöh. ELY -keskus) ja Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos puhdistusteho on seuraavanakin vuonna teho vaatimuksia pienempi, luvan saajan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista kos-

keva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa.

5. Tuotantoalueen ojitus- ja kuntoonpanotyöt sekä vesien johtaminen pintavalutus- kentälle saadaan aloittaa aikaisintaan kaksi vuotta sen jälkeen, kun pintavalutus- kentän rakentamistyöt ovat päättyneet. Tuotantoalueen kunnostustyöt tulee tehdä mahdollisimman kuivana ajanjaksona. Kaivutöitä ei saa tehdä 1.4.–15.5. välisenä aikana.

Vesienkäsittelyrakenteet on esitettävä ennen käyttöönottoa Pohjois-Savon ELY - keskuksen hyväksyttäväksi ja saatettava tiedoksi Pielaveden kunnan ympäristönsuo- jeluviranomaiselle.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa ELY -keskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Luvan saajan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojastot jatkuvasti toiminta- kunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Laskeutus- ja pumppausallas, sarkaojat ja lietesyvennykset sekä reuna- ja kokooja- ojat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja muulloin tarpeen vaatiessa. Poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Tuotanto ja turpeen varastointi on tehtävä ja ajoitettava siten, että tuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän turvepölyä ympäristöön. Koneiden ja laitteiden on olta- va mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia.

8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua.

Varastointi ja jätteet

9. Tuotantoa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteet on toimitetta- va hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisia jätteitä toimitettaessa on laadittava siirtoasiakirja. Jätteet on pakat- tava tiiviiseen ja jätteen vaaraomaisuuksilla merkittyyn pakkaukseen. Luvan saajan on järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuolto- suunnitelmaa. Jätehuoltosuunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava vii- den vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoi- tettava Pohjois-Savon ELY -keskukselle.

10. Voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa tilassa, jossa on tiivisalustainen reunallinen suojarakenne. Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Paikal- laan pysyvien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varus- tettu. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestinjä ja laponestinjä.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan saajalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava Pohjois-Savon ELY -keskukselle ja Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Käyttötarkkailua varten tulee nimetä vastuuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain Pohjois-Savon ELY -keskukselle ja Pielaveden kunnain ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttötarkkailusta pidetään päiväkirjaa ja se säilytetään koko tuotannon ja jälkihoitovaiheen ajan. Tarvittaessa päiväkirja esitetään valvoville viranomaisille. Päiväkirjamerkinnöistä tehdään vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvuoden loppuun mennessä päästö- ja vaikutustarkkailujen suorittajille ja tarvittaessa viranomaisille.

Käyttöpäiväkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

- vesiensuojelurakenteiden valmistuminen, kunnan seuranta, havainnot toimivuudesta
- mittapatojen ja -laitteistojen asennukset, huolto ja korjaukset
- pumppaamojen asennukset, käyttöaika ja häiriöt
- tuotannon aloittaminen ja lopettaminen sekä tuotantopäivät
- tuotantomenetelmä
- ojitusten ja perkausten tarkat kaivuajat ja -paikat
- kunnostukset ja tuotannon eteneminen
- poikkeamat vesiensuojelusuunnitelmista
- laskeutusaltaiden ja lietesyvyyksien tyhjentäminen
- ojastojen puhdistukset
- sadanta, haihdunta ja tuulitiedot
- muut huomiot, esim. rankkasateiden kesto ja seuraukset
- jätehuoltoon liittyvät toimet
- kaivannaisjätteiden lajit, määrät, varastointi ja siirrot
- näytteiden ottoajat
- aumojen paikkojen muutokset
- pölyn ja melun seuranta sekä tuulitauot
- muut mahdolliset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta maaperään, vesistöön tai pöly- ja melupäästöihin
- toimintaan kohdistuneet valitukset ja niiden käsittely

14. Vesiin johdettavien päästöjen tarkkailu

Kuntoonpanovaihe

Ennen kuntoonpanotöiden aloittamista suunnitellulta tuotantoalueelta purkautuvista vesistä tulee ottaa Pohjois-Savon ELY -keskuksen kanssa sovittua paikasta ja sovit-

tuina aikoina kolme näytettä sekä mitata virtaama. Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonais- ja ammoniumtyppi, kemiallinen hapenkulutus, väri, rauta ja pH.

Varsinaisten kuntoonpanotöiden aikana virtaama tulee mitata päivittäin sekä ottaa vesinäytteet laskeutus- ja pumppausaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää sekä pintavalutuskentän jälkeen seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja kesä-lokakuussa	1 kerta/joka toinen viikko
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/viikko
marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kuukausi

Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonais- ja ammoniumtyppi, kemiallinen hapenkulutus, väri, rauta ja pH.

Tuotantovaihe

Tuotantovaiheen vesinäytteet otetaan laskeutus- ja pumppausaltaan jälkeen ennen pintavalutuskenttää sekä pintavalutuskentän jälkeen kolmen vuoden ajan tuotannon aloittamisen jälkeen ja kahden vuoden ajan ennen tarkistushakemuksen jättämistä seuraavasti:

	Näytteitä	Näytemäärä/vuosi
Marras-maaliskuu	1/kk	5
Kevättulva (huhti-toukokuu)	2–4/kk	6
Touko-lokakuu	2/kk	10
Ylivalumatilanteen näytteet (rankkasade)	2–8/kesä	2–8
Yhteensä		23–29

Kuormitusnäytteistä tehdään seuraavat analyysit: pH, kiintoaine, kiintoaineen hehku-tushäviö (mikäli kiintoaine > 20 mg/l), kemiallinen hapenkulutus, kokonaisfosfori ja kokonaistyyppi. Vuosittaisen tuotantokauden aikana (touko-lokakuu) tulee kerran kuukaudessa analysoida lisäksi nitraatti- ja nitriittityppi, ammoniumtyppi, fosfaattifosfori ja rauta.

Poikkeustilanteissa, esimerkiksi kovien sateiden ja kaivutöiden jälkeen otetaan ylimääräiset näytteet, joista määritetään pH, kemiallinen hapenkulutus, kiintoaine, kokonaisfosfori ja kokonaistyyppi.

15. Vesistötarkkailun osalta Ventosuo tulee liittää Pohjois-Savon alueelliseen turvetuotantoalueiden yhteistarkkailuohjelmaan.

Ventojoesta tulee ottaa yhteistarkkailuohjelman mukaisesti tarkkailunäyte välittömästi turvetuotantoalueen kuivatusvesien laskupaikan ylä- ja alapuolelta samoista pisteistä kuin ennakkotarkkailussa sekä yhdestä Pohjois-Savon ELY -keskuksen kanssa sovitavasta paikasta alajuoksulta. Näytteistä tulee analysoida kiintoaine, väriluku, pH, kemiallinen hapenkulutus, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, nitraatti- ja nitriittityppi, ammoniumtyppi sekä fosfaattifosfori.

Sulkavanjärven Joenlahdesta tulee ottaa vesinäytteet kaksi kertaa vuodessa; toisen kerran elokuussa ja toisen kerran maaliskuussa. Näytteestä tulee analysoida happi, kiintoaine, sameus, pH, sähkönjohtavuus, väriluku, kemiallinen hapenkulutus, kokonaistyyppi, nitraatti- ja nitriittityppi, ammoniumtyppi, kokonaisfosfori, fosfaattifosfori. Elokuun näytteestä tulee analysoida lisäksi klorofylli- α ja tehdä suppea levämääritys.

Näytteenotot tulee aloittaa ennen turvetuotantoalueen kunnostustöiden aloittamista.

Tarkkailusuunnitelmia voidaan muuttaa Pohjois-Savon ELY -keskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

Kuormitus-, vesistö- ja vuosiraportit tulee toimittaa Pohjois-Savon turvetuotantosoiden tarkkailuohjelman mukaisessa aikataulussa Pohjois-ELY -keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja kalatalousviranomaiselle sekä Kiuruveden kaupungin ja Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Jätekirjanpidon yhteenvedot on tarkkailuvuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä toimitettava Pohjois-Savon ELY -keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Istutusvelvoite

16. Luvan saajan on istutettava turvetuotantoalueen alapuolisiin vesistöihin joka toinen vuosi joko 1 000 kappaletta vähintään seitsemän senttimetrin pituisia kesänvanhoja kuhanpoikasia tai vähintään kymmenen senttimetrin pituisia kesänvanhoja siianpoikasia joka toinen vuosi. Istutettavista lajeista ja istutuspaikoista tulee sopia Pohjois-Savon ELY -keskuksen kalatalousviranomaisen kanssa.

Istutukset on tehtävä ensimmäisen kerran Ventosuon turvetuotantoalueen kuntoonpanon aloittamisvuotta seuraavana vuonna.

Istukkaiden lajia, kokoa ja kappalemäärää voidaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla vaihtaa tai muuttaa muuksi kalanhoitotoimeksi siten, ettei kalaston hoitotulos huonone. Velvoitetta muutettaessa on kuultava hankkeen vaikutusalueen osakaskuntia ja muita vesialueen omistajia. Tuotannon aloittamisesta on ilmoitettava etukäteen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

17. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Pohjois-Savon ELY -keskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan, tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Luvan saajan on

esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen ELY -keskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä ELY -keskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan saajalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun ELY -keskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

ELY -keskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä.

Korvaukset

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi. Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 58 ja 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa lupaa tai valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan.

Lupamääräysten tarkistaminen

Mikäli turvetuotantoa aiotaan jatkaa alueella vuoden 2024 jälkeen, tulee luvan saajan viimeistään 31.3.2023 jättää aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Mikäli hakemusta ei tehdä määräajassa, aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemukseen on liitettävä selvitykset ja yhteenvedot vesien käsittelyn tehosta ja sen parantamisesta, vesiin joutuvien päästöjen määrästä sekä vesien johtamisen vaikutuksista purkuvesistön tilaan, eliöstöön ja käyttöön. Hakemukseen on myös liitettävä selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja muut ympäristönsuojeluasetuksen 9–12 §:n mukaiset selvitykset tarpeellisilta osin.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Turvetuotannon vaikutus luonnonarvoihin

Turvetuotantoon haetusta suoalueesta osa on lähes luonnontilaista aluetta, jolla esiintyy uhanalaisia suotyyppejä. Kohteen linnustoon kuuluu mm. uhanalaisluokituksen mukaan vaarantunut pohjansirkku sekä silmälläpidettävä teeri.

Ventosuon alueella ei ole perustettua luonnonsuojelualuetta, eikä itse hankealueella tai hankkeen vaikutusalueelle ole tehty luonnonsuojelulain 30 §:ssä tarkoitettua päätöstä suojellun luontotyyppin esiintymisalueesta tai 47 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöstä erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan hävittämisen ja heikentämiskiellon voimaan saattamiseksi tai saman pykälän 5 momentissa tarkoitettua päätöstä muun ohella luontodirektiivin liitteessä II lueteltujen lajien merkittävien esiintymispaikkojen hävittämisen tai heikentämisen kieltämiseksi. Asiakirjoihin sisältyvästä Ventosuon sukeltajakuoriais- ja viitasammakkoselvityksestä saatavan tiedon perusteella ei ole ilmennyt, että kysymyksessä olevalla hankealueella tai hankkeen vaikutusalueella olisi näiden, luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikka, joka ympäristönsuojelulain 41 §:n 3 momentti huomioon ottaen olisi luvan myöntämisen esteenä. Luonnonsuojelusäännöksistä ei aiheudu muutakaan estettä tai rajoitusta haetulle ympäristöluvalle.

Natura-alue Valkeiskylän ja Ventojoen metsät (FI0600024) sijoittuu suunnitellusta turvetuotantoalueesta pohjoiseen lähimmillään 750 metrin päähän. Hakemuksessa on asianmukaisesti arvioitu, ettei varsinaista luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentissa tarkoitettua arviointia ole tarpeen tehdä, sillä hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-kohteen valintaperusteena olevia luontotyyppisiä tai lajeja.

Hakemuksessa tarkoitettu turvetuotanto Ventosuolla merkitsee toiminta-alueen fyysisistä muuttamista tavalla, joka hävittää alueen nykyiset, luonnontilaisen suon luonnonarvot.

Ympäristölupa-asiassa voidaan luonto ja sen monimuotoisuus kuitenkin ottaa huomioon vain, jos luonnonarvot ovat ympäristönsuojelulain 42 §:ssä mainituilla tavoilla asianomaisesta toiminnasta johtuvan pilaantumisen tai sen vaaran kohteena tai jos ympäristönsuojelulain 41 §:n säädökset sitä muutoin edellyttävät.

Turvetuotannon vesistövaikutukset

Suunnitellun turvetuotantoalueen osuus Ventojoen valuma-alueesta on 3,2 prosenttia ja Ventojoen laskussa Sulkavanjärven Mustikkalahteen 0,6 prosenttia. Ventosuolta tuotantovaiheessa tulevan kuormitusten aiheuttamaksi pitoisuuslisäykseksi Ventojoessa arvioidaan keskivirtaamatilanteessa 0,2 mg/l kiintoainetta, 1,1 µg/l fosforia, 42 µg/l typpeä ja 0,2 mg/l COD_{Mn}. Ventojoen laskussa Sulkavanjärven pitoisuuslisäykseksi arvioidaan 0,03 mg/l kiintoainetta, 0,2 µg/l fosforia, 8 µg/l typpeä ja 0,03 mg/l COD_{Mn}. Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2010–2015 mu-

kaan Sulkavanjärven vesi on ekologisen tilan arvion mukaan tyydyttävää ja kemiallisen tilan arvion mukaan hyvää. Ventojoen tilaa ei ole määritetty. Toiselle suunnittelu-kaudelle 2016–2021 tehdyn alustavan luokittelun perusteella Sulkavanjärven tila olisi muuttumassa hyvään luokkaan, vaikkakin järvi on luokittelussa tyydyttävän ja hyvän rajatapaus.

Kaikki kuivatusvedet käsitellään ympärivuotisella pintavalutuksella. Vesien käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Ventosuon olosuhteissa. Kun lisäksi otetaan huomioon puhdistettujen kuivatusvesien pitkä kulkeutumismatka (14 km) Ventojokea pitkin Sulkavanjärven Mustikkalahteen (Joenlahti), tuotantoalueen pieni osuus (0,6 %) Sulkavanjärven valuma-alueesta (Venjoen laskussa Mustikkalahteen), valuma-alueelta Sulkavanjärveen kohdistuva muu kuormitus sekä Ventojoen ja Sulkavanjärven nykyinen veden laatu, haettu toiminta ei vaaranna vesienhoitosuunnitelman mukaista tavoitetta Sulkavanjärven hyvän tilan saavuttamisesta.

Turvetuotannon muut vaikutukset

Tuotantoalue ei sijaitse lähellä asutusta, jolle aiheutuisi kohtuutonta räsitusta tuotannosta aiheutuvasta melusta ja pölystä.

Kalataloudelle aiheutuvia haittoja ehkäistään asetetulla istutusvelvoitteella.

Alueella ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa. Toiminta ei sijoitu Pohjois-Savon maakuntakaavan vastaisesti.

Johtopäätös

Edellytetty vesienkäsittely ja annetut lupamääräykset huomioon ottaen ei turvetuotannosta Ventojokeen ja edelleen Sulkavanjärveen johdettavista kuivatusvesistä eikä tuotannon muista päästöistä yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Luvan myöntämiselle ei ole myöskään kaavasta tai luonnonsuojelulaista johtuvaa estettä. Luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Lupamääräysten perustelut

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, mikä Ventosuon osalta on ympärivuotisesti käytössä oleva pintavalutuskenttä. Turvetuotantoalueelta aiheutuu päästöjä vesistöön ympäri vuoden ja tuotantoa tullaan harjoittamaan useita vuosia, minkä vuoksi vesien käsittelyn on oltava käytössä ympäri vuoden. Ympärivuotisten pintavalutuskenttien puhdistuskykyyn liittyy epävarmuustekijöitä. Tästä syystä on määrätty, että vesienkäsittelyn toimivuutta tulee parantaa, jos puhdistusteho ei täytä lupamääräyksessä asetettuja vaatimuksia. Puhdistustehovaatimuksella varmistetaan, että vesienkäsittely toimii odotetulla tavalla (määräykset 2–4).

Suurimmat päästöt turvetuotannosta aiheutuvat kunnostusvaiheessa. Tästä syystä on määrätty, että vesiensuojelurakenteiden tulee olla käyttökunnossa ennen kunnostustöiden aloittamista (määräys 5).

Vesiensuojelurakenteiden hyvä toimivuus edellyttää säännöllistä huoltoa, mistä johdun on annettu määräys 6.

Pölypäästöjen ja melun sekä niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi annetaan määräykset 7 ja 8.

Määräykset 9 ja 10 annetaan jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltija on jätelain 28 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuollon ja jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen määrästä ja laadusta sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa määräys muun muassa polttoaineiden varastoinnista. Kaivannaisjätteen jätehuolto-suunnitelma on tarpeen kaivannaisjätteen synnyn ehkäisemiseksi ja sen haitallisuuden vähentämiseksi.

Häiriötilanteisiin varautumista varten annetaan lupamääräykset 11 ja 12.

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Lupamääräyksien 13–15 tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvontaa varten sekä lupamääräysten tarkistamista varten. Pintavalutuskentän puhdistustehoa on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuuko kentälle asetettu puhdistustehovaatimus. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Vuosittain tehtäviin yhteenvetoraportteihin sisällytetään selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä.

Lupamääräys 16 on tarpeen kalataloudelle aiheutuvien haittojen estämiseksi. Istutusvelvoite on määrätty Pohjois-Savon ELY -keskuksen kalatalousviranomaisen vaatimuksen mukaisena.

Turvetuotantoalueelta tulee päästöjä vielä tuotannon päätyttyä. Lupamääräys 17 on tarpeen tuotantoalueen jälkihoidon järjestämiseksi ja päästöjen rajoittamiseksi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Pohjois-Savon ELY -keskuksen, Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry:n ja Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja kunnanhallituksen vaatimus hakemuksen hylkäämisestä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisena (Valtioneuvoston päätös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta 13.11.2008) ja Kiuruveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen vaatimus hakemuksen hylkäämisestä valtioneuvoston periaatepäätöksen (Valtioneuvoston periaatepäätös vesienhoitosuunnitelmien toteuttamiseksi 17.2.2011) vastaisena hylätään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n 1 momentin mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden

käytön kannalta. Mainitussa momentissa säädetty ohjausvaikutus ei vaikuta ympäristönsuojelulaissa säädettyyn oikeusharkintaiseen lupaharkintaan oikeudellisesti sitovalla tavalla. Valtioneuvoston periaatepäätöksillä ei ole sellaisenaan välittömiä oikeudellisia vaikutuksia, vaan turvetuotannon vesiensuojelukysymykset ratkaistaan kutakin hanketta erikseen koskevassa ympäristölupamenettelyssä.

Lupaa ja lupamääräyksiä koskevassa harkinnassa alueidenkäyttötavoitteiden sisältö ja vesiensuojelun periaatepäätös voidaan kuitenkin osaltaan ottaa selvityksenä huomioon.

ELY-keskuksen, Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja kunnanhallituksen vaatimus erillisen pumppausaltaan rakentamisesta on otettu huomioon, sillä hakija on tältä osin muuttanut suunnitelmaansa. Mitoitus on turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukainen. ELY-keskuksen ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisien vaatimukset kunnossapitotöiden ajankohdasta, kuivatusvesien puhdistustehosta, eristysojien lietekuopista, polttonesteiden säilytyksestä, asianmukaisesta jätehuollosta ja vesistötarkkailusta on otettu huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla. Sen sijaan ELY -keskuksen vaatimusta tuuliolosuhteiden seurannasta ja Kiuruveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen vaatimia meluraja-arvoja ei ole katsottu tarpeelliseksi asettaa, sillä lähimpään asutukseen on matkaa noin 1,5 kilometriä.

ELY-keskuksen vaatimus viitasammakon ja sukeltajakuoriaisten ja lisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry:n vaatimus mm. saukon ja kirjojokikorenon esiintymisen maastotutkimuksista hylätään. Hakijan teettämiä kasvillisuus-, linnusto- ja sukeltajakuoriaisselvityksiä sekä asiantuntija-arvioita luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajien esiintymisestä alueella voidaan pitää lupahakemuksen käsittelyn kannalta riittävinä. Mikäli luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja alueella myöhemmin havaittaisiin, on luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentissa tarkoitettu kielto voimassa riippumatta siitä, onko suunniteltuun hankkeeseen myönnetty lupa vai ei.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen vaatimus istutusveloitteen asettamisesta on otettu huomioon.

Kiuruveden kaupunginhallitus ja lisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry toteavat, ettei Ventosuota ole Pohjois-Savon maakuntakaavassa varattu turvetuotantoon. Yhdistyksen mielestä tuotantoalaa ei tästä syystä voida myöntää haetun suuruisena, vaan luonnontilainen osa suosta tulee jättää mahdollisesti myönnettävän luvan ulkopuolelle.

Turvetuotantoaluevarauksen puuttuminen maakuntakaavasta ei ole sellaisenaan esteenä turvetuotantotoiminnan sallimiselle Ventosuolla. Tältä osin on ympäristönsuojelulain 6 §:n 2 momenttia sovellettaessa otettu erityisesti huomioon, ettei maakuntakaavassa ole osoitettu muuta käyttötarkoitusta suon ojittamattomalle osalle. Kiuruveden kaupunginvaltuustossa 20.6.2011 hyväksytty rantaosayleiskaava ei ole lainvoimainen, joten sillä ei ole ympäristönsuojelulain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua vaikutusta arvioitaessa toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta. Rantaosayleiskaavan luonnoksessa on esitetty Mustikkalahden Käänninniemeen kolme uutta loma-asunnon rakennuspaikkaa. Ventosuon kuivatusvedet laskevat Ventonjokea pitkin Mustikkalahden pohjukassa olevaan Joenlahteen.

Yksityisten muistuttajien vaatimukset hakijan velvoittamisesta yksityisteiden parantamistoimenpiteisiin ja uuden tietoimituksen hakemiseen hylätään. Toiminnan liikenteen järjestelyt kuuluvat ympäristöluvassa ratkaistaviin asioihin vain siltä osin kuin kysymys on toiminnan liikenteestä johtuvista ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentissa tarkoitetuista päästöjen vaikutuksista. Luvan saajan asia on järjestää oikeutensa tien sopimuksin tai muun lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Haetun turvetuotannon liikenne tapahtuu työmaatietä, metsäautoteitä ja Kukkaromäki - Lampaanjärvi -paikallistien kautta Pielavesi-lisalmi maantielle ja edelleen käyttökohteisiin. Turve toimitetaan asiakkaille keskitetysti loka-huhtikuun aikana yhdessä tai kahdessa jaksossa kaikkiaan noin 125 rekkakuormana. Em. liikenteestä ei ennalta arvioiden aiheudu eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta reitin varressa olevalle vähäiselle asutukselle.

Osakaskuntien ja Pielaveden kalastusalueen vaatimukset kuivatusvesien käsittelystä sekä Kiuruveden kalastusalueen vaatimukset kalastolle ja vesistölle aiheutuneista haitoista on otettu huomioon määräämällä kuivatusvesille puhdistustehovaatimukset sekä asettamalla istutusvelvoite.

Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalvelujen edellyttämä Natura-vaikutusten tarveharkinta on tehty.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin tämä päätös on saanut lainvoiman.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6, 41, 42, 43, 44, 45, 45 a, 46, 50, 52, 55, 90, 100 sekä 103 a
 Jätelaki 8,13, 15, 16, 28 ja 29 §
 Luonnonsuojelulaki 65, 66 §
 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 11 880 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Hakemuksen vireille tullessa maksuun sovellettiin aluehallintoviraston maksuista annettua valtioneuvoston asetusta (1572/2011), jonka liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 hehtaarin suuruisen tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 11 880 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Jäljennös päätöksestä

Pielaveden kunta

Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomainen/ Pielaveden, Keiteleen ja Vesanon kuntien yhteinen ympäristölautakunta

Kiuruveden kaupunki

Kiuruveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen/Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ kalatalousviranomainen (sähköisesti)

Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kiuruveden kaupungin ja Pielaveden kunnan virallisilla ilmoitustauluilla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Pielavesi-Keitele -lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteet Äänestyslausunto
 Valitusosoitus

Timo J. Lehtonen

Antti Ylitalo

Sinikka Pärnänen

Asian ovat ratkaisseet johtaja Timo J. Lehtonen, ympäristöneuvos Antti Ylitalo ja ympäristölakimies Sinikka Pärnänen. Asian on esitellyt Timo J. Lehtonen. Asiassa on äänestetty. Eri mieltä olleen ympäristöneuvos Antti Ylitalon äänestyslausunto on päätöksen liitteenä.

VALITUSOSOITUS

LIITE

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **30.5.2014**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Maaherrankatu 16, 50100 Mikkeli
postiosoite:	PL 50, 50101 Mikkeli
puhelin:	(vaihde) 029 501 6800
faksi:	015 760 0150
sähköposti:	kirjaamo.ita@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräisiä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Ympäristöneuvos Antti Ylitalo

Luparatkaisu

Hylkään hakemuksen.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa muun muassa merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella. Toimintaa ei myöskään saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Toiminnan sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan ympäristön pilaantumista aiheuttava toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski. Lisäksi on otettava huomioon alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Hallituksen esityksessä ympäristö- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi (84/1999) on ympäristönsuojelulain 6 §:n 1 momentin osalta lausuttu muun muassa, että haittojen syntymisen ehkäisyssä on tärkeää toiminnan oikea sijoittaminen. Toiminnan sijoittaminen ja muut toiminnan haitallisten vaikutusten ehkäisytoimet muodostaisivat kokonaisuuden.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksen 14.5.2010, KHO:2010:32 (Hirvisuo), mukaan turvetuotannon vaikutukset luonnonarvoihin on osaltaan ympäristönsuojelulain 42 §:n 2 momentin nojalla otettava huomioon ratkaistaessa sijoituspaikan soveltuvuutta ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaisesti, vaikka sinänsä kysymys onkin pilaantumisen ehkäisemisestä. Luonnonarvojen merkitys voi korostua sijoitusvaihtoehtojen harkinnassa.

Ventosuon itäinen osa-alue sijoittuu ilmakuvatarkastelun perusteella laajuudeltaan noin 20 hehtaarin ojitamattomalle suoalueelle, jonka vesitalous on tehtyjen luontoselvitysten perusteella säilynyt suhteellisen muuttumattomana. Alueen suotyypeistä viisi on Etelä-Suomen alueella uhanalaisia ja lisäksi alueen suoyhdistymätyyppi, keskiboreaaliset aapasuot, on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Ventosuon linnustosta pohjansirkku on uhanalaisuusluokituksessa vaarantunut ja teeri silmälläpidettävä laji. Lisäksi muistutuksessa on ilmoitettu, että Ventosuolta on tavattu riekkoipoike. Riekko on luokiteltu uhanalaisuusluokituksessa silmälläpidettäväksi.

Hakija on vastineessaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntoon lausunut, että ”Ventosuon suoallas allaskokonaisuutena on käytännössä kokonaan metsäojitettua suota”. Vastineen väite on virheellinen, koska nyt kyseessä olevan Ventosuon hankealueen itäinen osa-alue on tehdyn luontoselvityksen mukaan hydrologisesti itsenäinen kokonaisuus, jonka suoluontotyypit muodostavat Etelä-Suomen alueella erittäin uhanalaiseksi luokitellun keskiboreaalisten aapasoiden suoyhdistymätyypin.

Pohjois-Savon maakuntakaavassa 2013 ei ole Ventosuon alueella varausta turvetuotantoon. Lähialueella Kuivastensuo on turvetuotannossa ja tuotanto laajenee Kuivastensuon lisäalueelle. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu turvevaraukset Ventosuosta alle viiden kilometrin etäisyydellä sijoittuville Soidinsuolle ja Lapinsuolle.

Kun otetaan huomioon Ventosuon turvetuotantoalueen sijoittuminen itäiseltä osaltaan luonnontilaiselle suoalueelle, jonka suotyypeillä ja suoyhdistymätyypillä on tehtyjen luontoselvitysten perusteella luonnonsuojelullista arvoa, Ventosuon ympäristön suoluonnon voimakas muuttuminen ja se, että turvetuotannon sijoittumiseen on muun muassa maakuntakaavassa osoitettu lähialueelta kohteita, niin Ventosuo ei sovellu turvetuotannon sijoituspaikaksi.

Yleisen ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojeluedun valvojana Pohjois-Savon ELY-keskus ei ole katsonut olevan edellytyksiä myöntää ympäristölupaa Ventosuon ojitamattomalle osalle.

Olen lisäksi ottanut saatuina selvityksinä lupaharkinnassani huomioon valtioneuvoston päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VAT) ja Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuoteen 2015, joissa esitetään uuden turvetuotannon suuntaamista luonnontilaltaan muuttuneille soille.

Esittämäni luparatkaisu on Pohjois-Savon maakuntakaavan kaavavarausten mukainen.

Kun Ventosuon hankealueesta, joka oli hakemuksen mukaan noin 33 hehtaaria, pää-osa sijoittuu alueelle, jolle ympäristöluvan myöntämisen edellytykset eivät täyty, ei nyt käsittelyssä olevan hakemuksen perusteella voida ratkaista lupaedellytyksiä ja tarvittavia lupamääräyksiä Ventosuon läntisen osa-alueen osalta.

Edellä esitetyn perusteella hakemus Ventosuon turvetuotannosta on hylättävä.

Ympäristöneuvos

Antti Ylitalo